

Ministerstwo
Rozwoju

**Polityka
Nowej
Szansy**

Polityka Nowej Szansy
Raport z monitorowania działań
podjętych w **2019** r.

Warszawa, 2020

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. ZAPOBIEGANIE SYTUACJOM KRYZYSOWYM PRZEDSIĘBIORSTW	5
1.1. EARLY WARNING EUROPE	5
1.1.1. <i>Rezultaty:</i>	6
1.1.2. <i>Dodatkowe korzyści wynikające z projektu</i>	7
1.1.3. <i>Współpraca z regionami</i>	7
1.2. SYSTEM WZESNEGO OSTRZEGANIA MMŚP W OKRESOWYCH TRUDNOŚCIACH	8
1.3. EDUKACJA EKONOMICZNA I KSZTAŁCENIE KADR	9
1.4. REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE	13
1.4.1. <i>Województwo dolnośląskie</i>	14
1.4.2. <i>Województwo kujawsko-pomorskie</i>	17
1.4.3. <i>Województwo łódzkie</i>	18
1.4.4. <i>Województwo lubelskie</i>	18
1.4.5. <i>Województwo mazowieckie</i>	19
1.4.6. <i>Województwo opolskie</i>	20
1.4.7. <i>Województwo podkarpackie</i>	20
1.4.8. <i>Województwo podlaskie</i>	21
1.4.9. <i>Województwo pomorskie</i>	22
1.4.10. <i>Województwo śląskie</i>	23
1.4.11. <i>Województwo świętokrzyskie</i>	23
1.4.12. <i>Województwo wielkopolskie</i>	24
1.4.13. <i>Województwo zachodniopomorskie</i>	25
1.4.14. <i>Wnioski</i>	25
2. OGRANICZANIE RYZYKA LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (POZASĄDOWE I SĄDOWE FORMY NAPRAWY I RESTRUKTURYZACJI)	27
2.1. MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI	27
2.2. MINISTERSTWO ROZWOJU	27
2.3. ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	28
2.4. WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE	29
3. SPRAWNE PRZEPROWADZENIE LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (SĄDOWE FORMY RESTRUKTURYZACJI I LIKWIDACJI)	30
3.1. KRAJOWA SZKOŁA SĄDOWNICTWA I PROKURATURY	30
3.2. MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI	30
4. WSPARCIE PONOWNEGO PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – TZW. „NOWY START”	32
4.1. PROJEKT „NOWY START”	32
4.2. REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE	33
4.2.1. <i>Województwo dolnośląskie</i>	34
4.2.2. <i>Województwo lubuskie</i>	36
4.2.3. <i>Województwo łódzkie</i>	37
4.2.4. <i>Województwo małopolskie</i>	37
4.2.5. <i>Województwo opolskie</i>	38
4.2.6. <i>Województwo podkarpackie</i>	38
4.2.7. <i>Województwo podlaskie</i>	39
4.2.8. <i>Województwo pomorskie</i>	41
4.2.9. <i>Województwo śląskie</i>	42
4.2.10. <i>Województwo warmińsko-mazurskie</i>	42
4.2.11. <i>Województwo wielkopolskie</i>	42
4.2.12. <i>Wnioski</i>	43
5. DZIAŁANIA PROMOCYJNE	44
6. REKOMENDACJE	45
TABELA 1. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA POLITYKI NOWEJ SZANSY	47

Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami programu *Polityka Nowej Szansy* (PNS), przyjętego przez Radę Ministrów dnia 22 lipca 2014 r., minister właściwy do spraw gospodarki jest odpowiedzialny za koordynację i monitorowanie postępów we wdrażaniu działań zawartych w programie.

Zgodnie z § 1 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju (Dz. U. z 2019 r., poz. 2261) działem administracji rządowej gospodarka od dnia 15 listopada 2019 r. kieruje Minister Rozwoju. Minister przeprowadza ocenę wdrażania programu na podstawie informacji przekazywanych corocznie przez podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych inicjatyw.

Celem Raportu jest przedstawienie działań zrealizowanych w danym roku w podziale na cztery działania kierunkowe, w ramach których zostały pogrupowane instrumenty wsparcia dla przedsiębiorców będących w sytuacji kryzysowej. Na końcu dokumentu znajduje się tabela z aktualnymi wartościami wskaźników, służących monitorowaniu i ocenie skuteczności działań zaprojektowanych w programie PNS.

W ramach Polityki Nowej Szansy, w poszczególnych działaniach kierunkowych zaplanowano realizację zadań:

Zapobieganie sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw – zapewnienie przedsiębiorcom, stojącym u progu sytuacji kryzysowej wsparcia o charakterze doradczo-informacyjnym, odpowiadającego na ich aktualne potrzeby. Wsparcie jest udzielane w ramach systemu zbudowanego na podstawie doświadczeń wynikających z udziału Polski w międzynarodowym projekcie Early Warning Europe. Projekt realizowała Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości we współpracy z Fundacją Firmy Rodzinne. Obecnie planowana jest kontynuacja działań zapobiegania sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwach poprzez projekt PARP pn. System Wczesnego Ostrzegania. Ponadto, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, poszczególne województwa wdrażają działania w zakresie prewencyjnego wsparcia doradczego dla przedsiębiorców, które dotyczą przeciwdziałania występowaniu sytuacji kryzysowych w przedsiębiorstwie;

Ograniczanie ryzyka przedwczesnej likwidacji przedsiębiorstw – kontynuacja prac nad stworzeniem podstawy prawnej dla wdrożenia programu pomocowego, który umożliwi udzielanie pomocy publicznej dla małych i średnich przedsiębiorstw w trudnościach w celu ratowania lub restrukturyzacji bez każdorazowej notyfikacji pomocy;

Sprawne przeprowadzenie likwidacji przedsiębiorstw – kontynuowanie działań zmierzających do merytorycznego przygotowania sędziów orzekających w sprawach upadłościowych poprzez organizowanie szkoleń przeprowadzanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury. Ponadto dalsze prowadzenie prac legislacyjnych w zakresie regulacji dotyczących postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych;

Wsparcie ponownego podejmowania działalności gospodarczej – realizacja przez regiony zadań obejmujących wsparcie psychologiczno-doradcze (w tym coaching) przy podejmowaniu ponownej działalności gospodarczej, zaplanowanych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Dodatkowo w 2018 r. podjęto prace nad uruchomieniem nowego ogólnopolskiego projektu – *Nowy Start* – polegającego na realizacji przez PARP zadań obejmujących wsparcie szkoleniowe oraz psychologiczno-doradcze (w tym coaching) przy podejmowaniu ponownej działalności gospodarczej.

1. ZAPOBIEGANIE SYTUACJOM KRYZYSOWYM PRZEDSIĘBIORSTW

Przedstawione w tym punkcie inicjatywy, podejmowane zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym realizują działania wdrażane w ramach tzw. pierwszego działania kierunkowego Polityki Nowej Szansy pn. *Zapobieganie sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwie*. Ich celem jest ułatwienie funkcjonującym przedsiębiorcom pozyskania wiedzy i umiejętności z zakresu m.in. zarządzania finansami, zmianą i ryzykiem, znajomości instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców znajdujących się w trudnej sytuacji, a także regulacji prawnych, w szczególności dotyczących procedur naprawczych i upadłościowych.

1.1. Early Warning Europe

Early Warning Europe to międzynarodowy projekt partnerski realizowany przez 15 podmiotów z 7 państw członkowskich Unii Europejskiej, finansowany ze środków Programu na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw COSME oraz wkładów własnych państw członkowskich. W przypadku Polski, wkład własny pochodził z dotacji celowej przekazywanej corocznie przez ministerstwo właściwe ds. gospodarki.

Celem projektu, który był w Polsce realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości we współpracy z Fundacją Firmy Rodzinne (FFR) w okresie od 1 grudnia 2016 r. do 30 listopada 2019 r., było wsparcie przedsiębiorstw zagrożonych negatywnymi skutkami zmiany gospodarczej lub upadłości oraz ponownie rozpoczynających działalność gospodarczą. Dzięki projektowi stworzono system diagnozowania i wspierania przedsiębiorstw w trudnościach, które znalazły się w sytuacji kryzysowej lub dostrzegły pierwsze oznaki nadciągających trudności. Skupieni w ramach przedsięwzięcia konsultanci, mentorzy oraz doradcy restrukturyzacyjni pomagali przedsiębiorcom przejść przez sytuację kryzysową, wspólnie wypracowując niezbędne zmiany oraz wskazując najlepsze rozwiązania dla danej firmy.

PARP była odpowiedzialna za rozbudowę i utrzymanie sieci konsultantów regionalnych, których zadaniem było budowanie relacji z przedsiębiorcą, przeprowadzenie wstępnej analizy ryzyka, zdiagnozowanie sytuacji przedsiębiorstwa oraz wskazanie działań naprawczych. FFR była odpowiedzialna natomiast za utrzymanie sieci mentorów, którzy w ramach wolontariatu dzielili się z przedsiębiorcami swoją wiedzą i doświadczeniem w procesie wychodzenia z sytuacji kryzysowej. Ponadto, w wyniku współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości oraz organizacjami zrzeszającymi doradców restrukturyzacyjnych,

do budowy sieci wsparcia przystąpili również doświadczeni i licencjonowani doradcy restrukturyzacyjni.

Ostatecznie rezultatem działań PARP oraz FFR było zorganizowanie ogólnopolskiej sieci EWE, której skład tworzyło: 10 konsultantów regionalnych, 121 mentorów oraz 80 doradców restrukturyzacyjnych. W celu utrzymania jakości zbudowanego systemu wsparcia, PARP oraz FFR organizowała regularne spotkania sieciujące, połączone z sesjami warsztatowymi rozwijającymi kompetencje konsultantów i mentorów.

Inne działania na rzecz wzmocnienia przedsięwzięcia EWE, to udział członków zespołu projektowego w wydarzeniach o charakterze międzynarodowym. W okresie sprawozdawczym miały miejsce cztery spotkania Komitetu Sterującego: w Turynie (styczeń), dwa w Brukseli (kwiecień; listopad) oraz w Barcelonie (wrzesień). Podczas spotkań omawiano kwestie organizacyjne, wymieniano się doświadczeniami z realizacji projektu oraz poruszano kwestie zapisów dyrektywy unijnej dotyczącej stworzenia systemu wczesnego ostrzeżenia w państwach członkowskich UE.

Oprócz udziału w spotkaniach Komitetu Sterującego, członkowie zespołu projektowego EWE brali także udział w 2019 r. w wydarzeniach organizowanych w ramach konsorcjum: Coaching days (maj – Bruksela), Mentors' Day (październik – Poznań) oraz w panelu dyskusyjnym podczas konferencji EWE (listopad – Bruksela). Aktywność ta była okazją do zaprezentowania polskich osiągnięć EWE na forum międzynarodowym.

Ponadto, w celu propagowania idei EWE, w 2019 r. przeprowadzono szereg działań informacyjno-promocyjnych w mediach społecznościowych, w prasie oraz za pośrednictwem stron internetowych PARP oraz FFR. W akcje promującą projekt były zaangażowane m.in. ówczesne Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Grupa PFR, dziennikarze mediów informacyjnych i gospodarczych.

1.1.1. Rezultaty:

Do końca realizacji projektu, tj. do 30 listopada 2019 r. w ramach projektu wsparciem objęto 880 przedsiębiorców: 300 przedsiębiorców skorzystało ze wsparcia konsultantów i mentorów, 372 przedsiębiorców zakończyło swój udział w projekcie na etapie pracy z konsultantem (tj. po przeprowadzeniu diagnozy i wskazaniu obszarów do rozwoju), a 208 przedsiębiorców zakończyło udział w projekcie na etapie wstępnej konsultacji.

Najczęstszymi problemami z jakim zgłaszali się przedsiębiorcy do projektu EWE były: problemy związane z wyznaczeniem kierunków działań, brak strategii rozwoju, spadek sprzedaży, ryzyko utraty płynności finansowej (zadłużenia wobec wierzycieli, organów

podatkowo-skarbowych), problemy organizacyjne, godzenie życia prywatnego i osobistego, zarządzanie zmianą, podział zadań.

Korzyści dla właścicieli firm, jakie wynikają z uczestnictwa w projekcie to:

- bezinteresowne wsparcie doświadczonych przedsiębiorców,
- konsultacje z psychologiem, finansistą, prawnikiem oraz wieloma innymi zaangażowanymi specjalistami chcącymi dzielić się swoją wiedzą,
- dyskretna relacja z konsultantem i mentorem, który przeprowadza przez proces zmian,
- zdiagnozowanie sytuacji w firmie i wspólne wypracowanie nowego planu dla przedsiębiorstwa,
- nowy impuls do działania.

1.1.2. Dodatkowe korzyści wynikające z projektu

Oprócz objęcia wsparciem przedsiębiorców, dodatkowym rezultatem projektu jest wypracowanie dokumentu wspierającego (tzw. Policy Papers) Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącą ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej, drugiej szansy i środków zwiększających skuteczność postępowań restrukturyzacyjnych, upadłościowych i w zakresie umorzenia oraz zmieniająca dyrektywę 2012/30/UE, zawierającego opis dobrych praktyk – jak powinien funkcjonować system wsparcia dla przedsiębiorców w trudnościach.

Przykład polskich dobrych praktyk (zawartych w Policy Papers) w zakresie mentoringu będą wykorzystane jako przewodnik dla państw członkowskich rozważających wprowadzenie systemu wczesnego ostrzegania w swoich strukturach.

1.1.3. Współpraca z regionami

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego podjął współpracę z regionalnymi konsultantami i mentorami projektu Early Warning Europe. W ramach tej współpracy w grudniu 2019 r. zorganizowano warsztaty „Mała przedsiębiorczość, duże wyzwania”, w których wzięło udział kilkudziesięciu przedsiębiorców sektora MŚP – beneficjentów projektu Early Warning Europe. Celem spotkania było budowanie sieci osobistych kontaktów oraz tworzenie sprzyjającego środowiska dla małych przedsiębiorców, wsparcie edukacyjne i doradcze małego biznesu, czerpanie wzajemnie z własnych doświadczeń, poszukiwanie instytucjonalnej pomocy dla dobrze rokującego małego biznesu. Spotkanie przedsiębiorców, którzy uczestniczyli w projekcie i przeszli proces zmiany swojego biznesu, może stać się początkiem większej i zorganizowanej aktywności w środowisku małych przedsiębiorców.

1.2. System wczesnego ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach

Projekt jest finansowany ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, zadanie 2.21 Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach (typ 5). Głównym celem jest stworzenie systemu wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym wśród mikro, małych i średnich przedsiębiorstw znajdujących się w okresowych trudnościach oraz wyposażenie menadżerów tych przedsiębiorstw w kompetencje niezbędne do wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym w ich firmach oraz podejmowania działań prewencyjnych.

W projekcie zostaną wykorzystane doświadczenia PARP zdobyte w trakcie realizacji międzynarodowego projektu partnerskiego Early Warning Europe oraz projektu Instrument Szybkiego Reagowania (ISR).

Z programu będą mogli skorzystać przedsiębiorcy, którzy doświadczają okresowych trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej na terytorium RP i zauważają pierwsze oznaki potencjalnego kryzysu w swoich firmach, z wyłączeniem przedsiębiorstw spełniających kryteria przedsiębiorstwa znajdującego się trudnej sytuacji, o którym mowa w art. 2 pkt 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Wsparcie będzie udzielane jako pomoc finansowa w formie finansowania kosztów usług informacyjnych lub doradczych świadczonych bezpłatnie na rzecz MMŚP przez wykonawców wybranych w drodze postępowania przetargowego.

Etapy wsparcia udzielanego w ramach projektu:

1. spotkania doradcze z konsultantami, których zadaniem będzie ogólna diagnoza sytuacji w firmach (DIAGNOZA z rekomendacją),
2. sesje mentoringowe (MENTORING), tj. wsparcie oferowane przez przedsiębiorców, którzy doświadczyli kryzysu i potrafili sobie z nim poradzić,
3. praca z doradcami, specjalistami, pracującymi z przedsiębiorcami w okresowych trudnościach na terenie ich firm, obejmująca np. tematykę z zakresu efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej, prewencji niewypłacalności, strategicznego podejścia do zarządzania firmą, korzystania z rozwiązań prawnych dotyczących restrukturyzacji, psychologii w biznesie, zarządzania ryzykiem, zarządzania zmianą, finansów przedsiębiorstwa, zarządzania zasobami ludzkimi, marketingu, itp. (DORADZTWO),
4. działania informacyjne adresowane do przedsiębiorstw uczestniczących w projekcie, które będą koncentrować się przede wszystkim na poszerzeniu świadomości przedsiębiorców na temat istniejących form wsparcia i restrukturyzacji.

Wsparcie skierowane będzie do przedsiębiorców z poniższych makroregionów:

1. Makroregion nr 1 (województwo: zachodniopomorskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie, wielkopolskie, lubuskie);
2. Makroregion 2 (województwo: warmińsko-mazurskie, podlaskie, mazowieckie);
3. Makroregion 3 (województwo: świętokrzyskie, lubelskie, małopolskie, podkarpackie);
4. Makroregion 4 (województwo: dolnośląskie, opolskie, łódzkie, śląskie).

Podział Polski na cztery makroregiony pozwoli na skuteczniejsze dotarcie do przedsiębiorstw mających swoją siedzibę w poszczególnych regionach Polski oraz zapewnienie sprawnej realizacji projektu. Ponadto, podział na makroregiony zagwarantuje równy dostęp do usług przedsiębiorcom z obszaru całej Polski.

Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia zdolności adaptacyjnych MMŚP w trudnościach, poprzez udzielanie wsparcia przedsiębiorcom, którzy doświadczają okresowych trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej lub zauważają pierwsze oznaki potencjalnego kryzysu w swoich firmach. W rezultacie działania projektowe skutecznie wesprą zapobieganie sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwach, w tym wykrywanie trudności finansowych, zanim firma stanie się niewypłacalna.

Założenia projektu System wczesnego ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach, o charakterze pozakonkursowym, który będzie realizowany w ramach działania 2.21 Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach (typ 5) PO WER zostały opracowane w 2019 r. Po akceptacji fiszki projektowej przez KM POWER w czerwcu 2019 r., złożono wnioski o dofinansowanie projektu pozakonkursowego (wrzesień 2019 r.). Projekt będzie realizowany w latach 2020-2023, a jego łączny budżet wynosi około 40 mln zł. Zakłada się, że w ramach realizacji projektu wsparciem zostanie objętych 2 000 przedsiębiorstw w okresowych trudnościach.

1.3. Edukacja ekonomiczna i kształcenie kadr

Polityka Nowej Szansy dostrzega potrzebę stałego zwiększania świadomości obywateli oraz ich wiedzy w dziedzinach, które wpływają na zapewnienie stabilnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa. Dlatego też wskazane jest wykorzystanie w tym celu systemu kształcenia i zarówno na etapie edukacji szkolnej, jak i studiów wyższych należy zadbać o przekazywanie treści, które wpisują się w zwiększanie umiejętności przyszłych przedsiębiorców w zakresie przewidywania sytuacji kryzysowej.

W ramach pierwszego obszaru kierunkowego PNS należy zwrócić uwagę na projekty realizowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju pod nadzorem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jak również przez samego Ministra.

Od roku 2015 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego realizuje pozakonkursowy projekt *Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych*. Celem projektu PWSZ jest wypracowanie, testowanie i trwale wdrożenie jednolitego systemu praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych dla kierunków studiów o profilu praktycznym. W ramach przeprowadzanych w latach ubiegłych naborów w projekcie wzięło udział ponad 7 tysięcy studentów. Oczekuje się, że efektem projektu będzie rozwój kompetencji studentów, zwiększenie elastyczności szkół wyższych w zakresie tworzenia programów kształcenia, jak również zacieśnienie współpracy uczelni z przedsiębiorcami. W roku 2019 wydatki w projekcie wyniosły 5 979 836,80 zł (z budżetu państwa) oraz 32 059 837,46 zł (środki EFS).

W styczniu 2019 roku, z inicjatywy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na mocy art. 400 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* w styczniu 2019 r. ogłoszono przedsięwzięcie *Dydaktyczna inicjatywa doskonałości*, mające na celu poprawę jakości kształcenia na profilu praktycznym w publicznych uczelniach zawodowych. Uczelnie zawodowe (maksymalnie 15) osiągające najlepsze wyniki monitoringu karier zawodowych absolwentów, zwłaszcza w zakresie wskaźników względnych obejmujących sytuację na rynku pracy w miejscu zamieszkania absolwenta oraz posiadające najlepsze rezultaty oceny jakości kształcenia, otrzymują premię finansową, której kwota określana jest w corocznym komunikacie ministra. Minister zawiera umowę z uczelnią, wyłonioną w ramach przedsięwzięcia, na podstawie której przekazuje środki finansowe. Stanowią one zwiększenie subwencji przyznanej przez MNiSW. W roku 2019 r. 15 publicznych uczelni zawodowych otrzymało wsparcie w wysokości 1 mln zł. Informacja o przedsięwzięciu dostępna jest na stronie internetowej ministerstwa¹. Środki mogą zostać przeznaczone np. na włączenie sektora biznesu w tworzenie i realizację programów kształcenia, czy praktyki studenckie w przedsiębiorstwach.

Inicjatywy realizowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju mają charakter projektów wyłanianych w konkursach, a środki pochodzą z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Wśród tych, które mogą przyczynić się do skuteczniejszego przekazywania wiedzy w zakresie przedsiębiorczości, należy wymienić:

- *Zintegrowane Programy Uczelni* – celem konkursów (całkowita alokacja – 2 mld zł) jest dostosowanie i realizacja programów kształcenia zgodnych z potrzebami społeczno-gospodarczymi na poziomie kraju i regionu poprzez m.in. wsparcie realizacji studiów

¹ <http://www.bip.nauka.gov.pl/przedstawienie-dydaktyczna-inicjatywa-doskonalosci/>

o profilu praktycznym, obejmujących umiejętności zawodowe i kompetencje miękkie studentów, jak również wysokiej jakości programów stażowych. Konkursy były ogłaszane w 2017 oraz 2018 r. Do końca 2019 r. zawarto w sumie 258 umów o łącznej wartości 2 508 mln zł. W ramach ogłoszonego w maju 2018 r. konkursu na Zintegrowane Programy Uczelni na rzecz Rozwoju Regionalnego (alokacja 300 mln zł, w tym co najmniej 50 mln zł na projekty realizowane przez wnioskodawców posiadających siedzibę lub oddział zamiejscowy, istniejący co najmniej 24 miesiące, na terenie Województwa Śląskiego), w 2019 r. podpisano 47 umów o łącznej wartości 354 mln zł. We wszystkich powyższych konkursach alokacja została zwiększona ze względu na dużą liczbę pozytywnie ocenionych projektów oraz duże zainteresowanie uczelni.

- *Akademickie Biura Karier* – celem konkursu jest wsparcie świadczenia wysokiej jakości usług przez instytucje wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy poprzez m.in. indywidualne poradnictwo zawodowe, wsparcie w zakładaniu własnej działalności gospodarczej, usługi w formie coachingu, mentoringu i kształcenie w zakresie przedsiębiorczości. W okresie sprawozdawczym w wyniku ogłoszonych w 2015 i 2017 roku konkursów realizowane były 64 projekty o łącznej wartości 36,9 mln zł.
- *Studia dualne* – celem konkursu ogłoszonego w 2017 r. jest opracowanie programów kształcenia i realizacji studiów, które wychodzą naprzeciw oczekiwaniom potencjalnych pracodawców i przyszłych pracowników; kształcenie w tej formie odbywa się równolegle w formie zajęć dydaktycznych na uczelni i zajęć praktycznych u pracodawcy. W roku 2019 r. realizowane było 69 projektów o łącznej wartości 127 mln zł.
- *Program Rozwoju Kompetencji* – celem konkursu jest umożliwienie podnoszenia kompetencji przez osoby kształcące się na poziomie wyższym, w obszarach kluczowych dla gospodarki, określanych w oparciu o analizy i prognozy, które jednocześnie wskazują potrzebę rozwijania określonych kompetencji oraz w oparciu o zapotrzebowanie zgłaszane przez pracodawców. Łącznie w obu konkursach było realizowanych 198 projektów o wartości 218,1 mln zł, z czego w roku 2019 trwała realizacja 146 projektów o wartości 159,9 mln zł.
- *Nowe Programy Kształcenia* – konkurs ogłoszony w 2016 r. umożliwia realizację programów kształcenia o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym dostosowanych do potrzeb gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa, jak również uwzględniających

potrzeby poszczególnych województw określone w Regionalnych Strategiach Innowacji. W roku 2019 uczelnie realizowały 36 projektów o łącznej wartości 26,9 mln zł.

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizuje również projekty na rzecz rozwoju przedsiębiorczości z inicjatywy Ministra Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej):

- *Rozwój kadr dla sektora usług dla biznesu* – konkurs (ogłoszony w 2017 r.) ma na celu rozwój kadr dla sektora usług dla biznesu (np. BPO, SSC, IT) stanowiących potencjał rozwojowy dla gospodarki i zatrudnieniowy dla absolwentów szkół wyższych. Założeniem interwencji jest również tworzenie warunków sprzyjających lokowaniu usług dla biznesu w mniejszych miastach. W 2019 r. realizowano 13 projektów o łącznej wartości 16,5 mln zł. We wrześniu 2019 r. ogłoszono drugi konkurs, którego alokacja wynosiła 80 mln zł. Jego rozstrzygnięcie nastąpi w kolejnym roku.
- *Rozwój kadr dla sektora motoryzacyjnego* - celem konkursu jest wsparcie rozwoju kadr dla przemysłu motoryzacyjnego, stanowiącego duży potencjał rozwojowy dla gospodarki i zatrudnieniowy dla absolwentów szkół wyższych w ramach podnoszenia kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. W okresie sprawozdawczym trwała realizacja 9 umów o łącznej wartości 11,1 mln zł zawartych po rozstrzygnięciu konkursu ogłoszonego w 2017 r.

Jednym z instrumentów rynku pracy skierowanym do przedsiębiorców jest, finansowany z Funduszu Pracy, Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), którego dysponentem jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W priorytetach Krajowego Funduszu Szkoleniowego znajdowały się elementy wsparcia przedsiębiorców, które – w sposób mniej lub bardziej istotny – wspierały w 2019 r. stabilność biznesową przedsiębiorstw.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy jest instrumentem rynku pracy skierowanym do przedsiębiorców. Wsparcie w ramach tego instrumentu polega na możliwości dofinansowania różnych form zawodowego kształcenia ustawicznego – zarówno pracowników jak i samych pracodawców – tak, aby mieli oni kwalifikacje i umiejętności jak najbardziej adekwatne do wymagań rynku pracy i szybko rozwijającej się i zmieniającej gospodarki.

Pracownicy posiadający kwalifikacje i umiejętności pozwalające na szybkie reagowanie przez przedsiębiorcę na nowinki rynkowe, czy możliwość zastosowania nowych technologii w gospodarce, niewątpliwie mają istotny wpływ na stabilność biznesową przedsiębiorstw. Podnoszenie i wzbogacanie kwalifikacji pracowników pozwala przedsiębiorcom zatrudniać dotychczasowych pracowników z dostosowanymi do potrzeb firmy kwalifikacjami i umiejętnościami bez potrzeby poszukiwania i zatrudniania innych, co często bywa trudne i długotrwałe.

W 2019 roku do priorytetów przyjętych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, wpływających na zachowanie stabilności w przedsiębiorstwach, należały w największym stopniu:

- wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
- wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy.

1.4. Regionalne Programy Operacyjne

Obok wyżej wymienionych projektów, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, podejmuje się działania o charakterze szkoleniowo-doradczym, których efektem ma być wyposażenie przedsiębiorców w wiedzę i umiejętności skutecznego radzenia sobie z trudną sytuacją ekonomiczną firmy.

Niemniej jednak należy odnotować, że problematyka zarządzania kryzysem i kwestie dotyczące zagrożenia upadłością, z każdym rokiem zyskują na znaczeniu w działaniach dotyczących wspierania przedsiębiorczości. Wyrazem takiego podejścia jest właśnie zaplanowanie w Regionalnych Programach Operacyjnych m.in. wsparcia, ukierunkowanego na nabycie przez przedsiębiorców umiejętność bycia elastycznym i zdolnym do zmian. Stwarza im to większe szanse na szybkie dostosowanie się do uwarunkowań rynkowych i tym samym umożliwia podniesienia ich konkurencyjności. Wzmocnienie adaptacyjności przedsiębiorstw do zmian odbywa się również poprzez wsparcie rozwoju kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców, umożliwiające poprawę jakości zarządzania, co w dalszej kolejności przekłada się na bardziej efektywne zapobieganie sytuacjom kryzysowym. Adresatem tego wsparcia są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, w szczególności ich właściciele czy kadra zarządzająca.

Inicjatywy podejmowane przez regiony, które mogą zostać zakwalifikowane jako pomoc w ramach pierwszego działania kierunkowego PNS *Zapobieganie sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw* są realizowane w ramach RPO ze środków Europejskiego Funduszu

Spółecznego (EFS). Warto podkreślić, że Regionalne Programy Operacyjne przewidują pomoc o charakterze usług szkoleniowo-doradczych, które w dużej mierze dotyczą działań, jakie firma może podjąć, aby się rozwijać i tym samym zwiększyć swoją konkurencyjność. Oznacza to, że Regionalne Programy Operacyjne nie przewidują wyodrębnionych działań, które są skierowane wyłącznie do przedsiębiorców znajdujących się u progu sytuacji kryzysowej i siłą rzeczy zawartość merytoryczna tych szkoleń lub doradztwa dotyczy tematyki znacznie szerszej niż zagadnienia związane z prewencją niewypłacalności.

Niemniej jednak w zakres tematyczny tych usług, bardzo często wpisują się treści mogące mieć znaczenie dla przedsiębiorców, którzy zdają sobie sprawę z nadchodzących trudności i chcą uzyskać stosowną wiedzę i podnieść swoje kwalifikacje w zakresie działań, jakie mogą przedsięwziąć w celu uniknięcia kryzysu. Tym niemniej brak wyodrębnionych działań, skierowanych do ściśle zdefiniowanej grupy beneficjentów, może stanowić pewne utrudnienie w przeprowadzeniu czynności sprawozdawczych, które stanowią podstawę monitorowania Polityki Nowej Szansy.

Na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Marszałkowskie, poniżej przedstawione zostały przykłady, jak poszczególne Regionalne Programy Operacyjne ujmują pomoc dla przedsiębiorców w zakresie prewencji niewypłacalności.

1.4.1. Województwo dolnośląskie

Województwie Dolnośląskim Polityka Nowej Szansy realizowana była w 2019 roku przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w ramach RPO WD 2014-2020 poprzez wsparcie sektora przedsiębiorstw w Działaniu Osi 8 RPO Rynek pracy, tj. Działanie 8.6 *Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP*. W ramach Działania 8.6 Agencja Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A. realizowała dwa projekty.

Pierwszy projekt pt. *Partnerstwo na rzecz rozwoju dolnośląskich MMŚP i ich pracowników* realizowany był od 01.11.2016 r. do 31.07.2019 r. Projekt został ostatecznie rozliczony w dniu 19.12.2019 r. Alokacja środków europejskich na konkurs ogłoszony 09.05.2016 r. wynosiła 37 298 000,00 zł. Nabór wniosków przeprowadzono od 09.06.2016 r. do 30.06.2016 r. Cel szczegółowy działania to poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP. Wartość projektu: 43 524 945,59 zł (w tym dofinansowanie z UE: 36 996 022,79 zł). Partnerzy: Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.; Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.; Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.; Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A.; Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A.

Typ projektów ukierunkowany jest na wzrost konkurencyjności dolnośląskich mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez usługi realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej.

Grupę docelową stanowią mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz ich pracownicy. Zakłada się, że w ramach projektu wsparcie skierowane zostanie do przedsiębiorców z sektora MMŚP oraz ich pracowników, w tym do 1402 MMŚP, 4120 osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek). Rezultatem projektu ma być zrealizowanie własnych celów rozwojowych przez 1262 przedsiębiorstwa MMŚP oraz uzyskanie kwalifikacji bądź nabycie kompetencji przez 3707 osób pracujących w MMŚP.

W ramach projektu realizowane były następujące działania: prowadzenie spotkań doradczych z przedsiębiorcami w zakresie określenia potrzeb rozwojowych MMŚP oraz korzystania z systemu BUR (tj. portalu wymiany informacji między dostawcami usług rozwojowych i przedsiębiorcami, zawierającego pełen zakres ofert – od pojedynczych trenerów po największych dostawców).

Na bieżąco Beneficjent informował (osobiście, telefonicznie i mailowo) wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców o możliwości udziału w projekcie. Weryfikowane były przedsiębiorstwa pod kątem spełnienia warunków udziału w projekcie. Nawiązywany był kontakt z przedsiębiorcami zainteresowanymi udziałem w projekcie. Beneficjent kontaktował się z firmami szkoleniowymi w celu zachęcenia firm do rejestracji w BUR. Nawiązano współpracę m.in. z urzędami gmin, urzędami pracy. Informację o projekcie prezentowano przedsiębiorcom na różnego rodzaju spotkaniach (indywidualne, grupowe, konferencje etc.).

Zawierane były umowy o przyznaniu wsparcia na realizację usług rozwojowych będące wynikiem pozytywnej weryfikacji złożonych formularzy zgłoszeniowych. Uczestnikom wsparcia nadawane są ID w systemie BUR. Wystawione są promesy oraz zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis. Przedsiębiorcom, którzy skorzystali z usług rozwojowych, wypłacano refundację dofinansowania. Przedsiębiorcy wnoszą wkład własny finansowy, pokrywając pozostałe koszty realizacji usług rozwojowych, które nie zostały objęte refundacją. Udało się osiągnąć następujące efekty:

- 2239 – mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie;
- 6982 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie;

- 966 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie;
- 2053 – osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie.

W tym 2136 mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw zrealizowało swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie, a 6483 osoby uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu. Na doradztwo w zakresie określenia potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa oraz korzystania z systemu RUR i wizyty monitoringowe poniesiono wydatek 12 329 613,64 zł. Dofinansowanie usług rozwojowych dla MMŚP wyniosło 27 219 979,70 zł.

W dniu 11.06.2018 r. został ogłoszony kolejny konkurs na realizację Działania 8.6, na który alokacja środków europejskich wynosiła 26 312 350,00 ZŁ, a nabór wniosków przeprowadzony został od 16.07.2018 r. do 24.07.2018 r.

Konkurs dotyczył naboru projektów składanych w ramach typu operacji 8.6.A, tj. projektów na rzecz wzrostu konkurencyjności dolnośląskich mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez usługi realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej.

W dniu 14.11.2018 r. została podpisana umowa na realizację drugiego projektu w ramach Działania 8.6 przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A., pt. *Partnerstwo na rzecz rozwoju dolnośląskich MMŚP i ich pracowników - Edycja II*.

Wartość projektu wynosiła pierwotnie 30 955 705,86 ZŁ (w tym dofinansowanie z UE: 26 312 345,66 ZŁ) jednak po zwiększeniu wartości projektu ostatecznie wynosi ona 37 939 017,24 ZŁ (w tym dofinansowanie z UE: 32 248 164,61). Partnerzy: Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o., Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A., Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A.

Grupę docelową stanowią mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz ich pracownicy. Okres realizacji projektu to 01.08.2019 r. - 30.04.2022 r.

Zakłada się, że w ramach projektu wsparcie skierowane zostanie do przedsiębiorców z sektora MMŚP oraz ich pracowników, w tym do 1086 MMŚP, 3626 osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek). Rezultatem projektu ma być zrealizowanie własnych

celów rozwojowych przez 978 przedsiębiorstw MMŚP oraz uzyskanie kwalifikacji bądź nabycie kompetencji przez 3 264 osoby pracujące w MMŚP.

W ramach projektu rozpoczęto: rekrutację do projektu, diagnozy potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw, wizyty monitoringowe usług rozwojowych, wsparcie na realizację usług rozwojowych. Do tej pory udało się osiągnąć następujące efekty:

- 93 – mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie;
- 183 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie;
- 31 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie;
- 75 – osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie.

W tym 57 mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw zrealizowało swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie, a 138 osób uzyskało kwalifikacje lub nabyło kompetencje po opuszczeniu programu.

1.4.2. Województwo kujawsko-pomorskie

Samorząd bezpośrednio nie finansuje działań z zakresu Polityki Nowej Szansy. Raporty i rekomendacje opracowywane w ramach programu stanowią jednak cenną informację w zakresie wsparcia i pomocy firmom znajdującym się w trudnej sytuacji.

Region zapewnia wsparcie skierowane do przedsiębiorców, które obejmuje zarówno działania finansowane z funduszy europejskich jak i ze środków własnych. W regionie funkcjonują liczne ośrodki wspierające przedsiębiorców takie jak Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego, Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy, Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych, Kujawsko-Pomorska Agencja Innowacji czy Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów.

Podstawowym źródłem wsparcia dla przedsiębiorców jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego Na Lata 2014-2020; Oś Priorytetowa 1 Wzmocnienie Innowacyjności Konkurencyjności i Gospodarki Regionu. Blisko jedna czwarta całości środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego przeznaczona jest na wsparcie dla biznesu. Wsparcie skierowane jest m. in. na wsparcie działalności badawczo rozwojowej, innowacje w przedsiębiorstwach, pożyczki dla firm oraz umiędzynaradawianie działalności.

1.1.1. Województwo łódzkie

Działania kierunkowe PNS realizowane są poprzez oferowanie wsparcia w postaci usług rozwojowych w ramach dwóch poddziałań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (Oś Priorytetowa X *Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie*, Działanie X.2 *Rozwój pracowników i przedsiębiorstw*), Poddziałanie X.2.1 *Konkurencyjność przedsiębiorstw i ich pracowników*.

Celem szczegółowym wyżej wymienionego Poddziałania jest podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora MŚP i ich pracowników, w tym także MŚP przechodzących procesy adaptacyjne, restrukturyzacyjne i modernizacyjne. W ramach powyższego środka udostępnione są na wspieranie procesów adaptacyjnych w przedsiębiorstwach sektora MŚP za pomocą usług rozwojowych dostępnych dla pracowników przedsiębiorstw w Bazie Usług Rozwojowych. Środki te udostępniane są na rzecz MŚP przez operatorów, którzy zostają wybrani w ogłaszanych konkursach. Przedsiębiorstwa, po zakwalifikowaniu przez operatora, będą otrzymywały wsparcie w formie bonów na wybraną przez siebie usługę zamieszczoną w bazie prowadzonej przez PARP tj. Bazie Usług Rozwojowych (BUR).

W ramach Poddziałania X.2.1 województwo łódzkie w 2019 r. ogłosiło 1 konkurs, w którym 3 podmioty otrzymały dofinansowanie na kwotę 81 973 883,30 zł i pełnią rolę operatorów w województwie.

1.4.3. Województwo lubelskie

Od 2017 r., województwo lubelskie jako jeden z 6 parterów z terenu Unii Europejskiej (Włochy, Belgia, Grecja; Hiszpania, Węgry i Polska), realizuje projekt *REBORN – Embracing failure to encourage entrepreneurship and competitiveness* (Wykorzystanie porażki w biznesie do wspierania przedsiębiorczości i konkurencyjności). Projekt finansowany jest w ramach programu Interreg Europa ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Działanie 2 Konkurencyjność MŚP, Poddziałanie 2.1. *Usprawnienie polityk w zakresie konkurencyjności MŚP*. Projekt trwa od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2020 r.

Głównym celem projektu *REBORN* jest zwiększenie europejskiej konkurencyjności i przyspieszenie regionalnego wzrostu poprzez ulepszenie instrumentów wpływu związanych ze wsparciem przedsiębiorczości i tworzeniem przedsiębiorstw, a w tym kontekście tworzeniem środków i narzędzi pozwalających uniknąć „utrąty potencjału przedsiębiorczości”, wspierając tym samym zdolność MŚP do angażowania się wzrost na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych.

Rok 2019 był pierwszym rokiem realizacji II fazy projektu, polegającej na wdrażaniu Regionalnego Planu Działania. Przedmiotowy dokument wskazuje katalog narzędzi mających na celu wsparcie przedsiębiorstw w trudnościach oraz realizację działań, udoskonalających instrumenty polityki w regionie tj. Regionalna Strategia Innowacji Województwa Lubelskiego oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego. W oparciu o uwagi przedłożone przez Wspólny Sekretariat Programu Interreg dokument został zaktualizowany i przyjęty do realizacji we wrześniu 2019 r.

Planowane do realizacji działania określone w Regionalnym Planie Działania są wynikiem współpracy międzyregionalnej z partnerami projektu oraz wiedzy zdobytej na poziomie regionalnym od przedsiębiorców oraz przedstawicieli Regionalnej Grupy Interesariuszy tj. przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu oraz organizacji pozarządowych.

W 2019 roku, w ramach II fazy projektu REBORN, została m. in. przeprowadzona kampania promocyjna na stronie internetowej i w kanałach social media, utworzono Punkt Kontaktowy dla Przedsiębiorców w Trudnościach, w ramach którego powołano Grupę Roboczą projektu REBORN, sporządzono listę podmiotów świadczonych usługi wsparcia na rzecz przedsiębiorców w trudnościach, przeprowadzono badanie ankietowe, którego celem było uzyskanie informacji na temat przyczyn trudności pojawiających się w przedsiębiorstwach i zweryfikowanie informacji na temat oczekiwanej pomocy. Kolejnym zrealizowanym działaniem były prace w ramach Tematycznej Grupy Roboczej Inteligentne Lubelskie, którego efektem jest m.in. opracowanie założeń programowych i wkładu merytorycznego na rzecz celu Zwiększenie wzrostu i konkurencyjności MŚP.

Kontynuowana w 2020 roku II faza projektu REBORN będzie polegała na dalszym wdrażaniu zaplanowanych działań.

1.4.4. Województwo mazowieckie

Samorząd bezpośrednio nie finansuje działań z zakresu Polityki Nowej Szansy. Jednocześnie, zgodnie z przyjętym programem PNS, realizacja tej polityki na poziomie regionalnym następuje głównie w ramach działań: *Wsparcie doradcze, psychologiczne oraz wsparcie typu coaching, mentoring – Nowy Start* oraz *Usługi informacyjno-doradcze dla przedsiębiorców w zakresie przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym*. PNS przewiduje finansowanie działań realizowanych przez województwa z regionalnych programów operacyjnych. Województwo mazowieckie, jako region „lepiej rozwinięty” nie uzyskało zgody KE na uwzględnienie priorytetu inwestycyjnego 8v (*EFS*) *adaptacja pracowników, przedsiębiorstw*

i przedsiębiorców do zmian w RPO WM 2014-2020, w ramach którego możliwa byłaby realizacja działań PNS.

1.4.5. Województwo opolskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020 realizacja założeń Polityki Nowej Szansy odbywa się poprzez Działanie 7.5 *Szkolenia, doradztwo dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw oraz adaptacyjność przedsiębiorstw* obejmujące m.in. usługi rozwojowe dla MSP i ich pracowników. Alokacja na wyżej wymienione działanie wynosi 6 808 857 euro.

W 2019 r. nie przeprowadzono naborów do Działania 7.5. W trakcie realizacji znajdowały się projekty wybrane w dwóch wcześniejszych konkursach: I nabór odbył się 16-23.06.2017 r., a II nabór 24-31.08.2017. W związku z realizacją powyższych projektów, w minionym roku:

- 463 – osoby pracujące o niskich kwalifikacjach objęto wsparciem w programie;
- 170 – osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objęto wsparciem w programie;
- 309 – mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw zrealizowało swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie;
- 1038 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objęto wsparciem w programie;
- 241 – pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objęto wsparciem w programie.

1.4.6. Województwo podkarpackie

Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 realizuje założenia programu Polityki Nowej Szansy poprzez działania współfinansowane ze środków EFS, wobec czego za ich wdrażanie odpowiada Instytucja Pośrednicząca, którą jest Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.

Pierwsze z działań (7.5 - *Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP*), wdrażane w systemie popytowym, obejmuje dofinansowanie usług rozwojowych, w tym podnoszenie kwalifikacji pracowników, wynikających z diagnozy potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Realizacja wsparcia doradczego i szkoleniowego dla pracowników sektora MŚP, będzie koncentrować się m.in. na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym występującym lub mogącym wystąpić w przedsiębiorstwach.

Do końca 2019 r. przeprowadzono 3 nabory wniosków w ramach ww. działania. Ogólna pula środków jaka została przeznaczona na dofinansowanie projektów wyniosła 43 406 147,00 zł (w całości wkład UE). Spośród 22 wniosków poprawnych formalnie na kwotę wkładu UE

110 509 386,52 zł (wartość ogółem: 151 570 952,72 zł) do dofinansowania wybrano 7 projektów i kolejno podpisano 7 umów na kwotę wkładu UE 38 676 334,04 zł (wartość ogółem: 53 750 209,71 zł).

1.4.7. Województwo podlaskie

W województwie podlaskim działania zbieżne z realizacją założeń niniejszego programu zostały przewidziane w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (RPOWP 2014-2020). Przedmiotowe działania, są bezpośrednio lub pośrednio ukierunkowane na wsparcie powstawania nowych przedsiębiorstw, rozwój kadr przedsiębiorstw, zwiększenie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw, czy podniesienie jakości usług okołobiznesowych.

Wśród inicjatyw wymienionego Programu należy wskazać Działanie 2.4. *Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*, przewidziane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego (PI) 8v *Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*².

Wolny rynek wymaga od przedsiębiorstwa, jako organizacji zdolności do bycia elastycznym i zdolnym do zmian w zależności od sytuacji na danym rynku. Podmioty gospodarcze, posiadające kadrę zarządzającą wyposażoną w te kluczowe umiejętności oraz kompetentnych pracowników, zwiększają szanse na szybkie dostosowanie się do uwarunkowań rynkowych, są w stanie zwiększać swoje przewagi konkurencyjne. Innym, istotnym źródłem sukcesu w biznesie jest posiadanie przejrzystej wizji i strategii rozwoju. Wskazane kompetencje są przedmiotem wsparcia realizowanego w ramach wskazanego Działania RPOWP 2014-2020. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, w tym właściciele/kadra zarządzająca mogą ubiegać się o dofinansowanie usług prowadzących do nabycia umiejętności planowania strategicznego oraz wdrażania nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem, a także opracowywania i implementacji planów adaptacyjnych i modernizacyjnych.

Podejście wdrożeniowe, w ramach działania uwzględnia daleko idącą indywidualizację i profesjonalizację usług rozwojowych. Aby ułatwić pracodawcom inwestowanie w kapitał ludzki zgodnie z indywidualnymi potrzebami, wspierane jest podmiotowe finansowanie kształcenia. Należy podkreślić, że to właśnie przedsiębiorcy powinni kształtować popyt na usługi szkoleniowe, które są do nich skierowane. Tym samym przedsiębiorcy powinni

² Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, CCI 2014PL16M2OP010, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 310/4517/2018 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 31 lipca 2018 r., s. 75-78.

korzystać z takich szkoleń, które są im faktycznie potrzebne, a nie takich, które im oferuje rynek szkoleniowy.

Założona interwencja uwzględni również wsparcie fakultatywne, jakim jest diagnoza potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Skuteczność działań w zakresie adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników uwarunkowana jest znajomością specyfiki rynku, dlatego też w Działaniu 2.4 zaplanowano wsparcie diagnozowania, ukierunkowanego na przeprowadzenie badań i analiz, w połączeniu z elementami wdrożeniowymi, w zakresie zmian gospodarczych w regionie. Trafna diagnoza umożliwi zapobieganie oraz wczesne reagowanie na sytuacje kryzysowe w przedsiębiorstwach.

W ramach oferowanego wsparcia, w 2019 roku, Instytucja Pośrednicząca RPOWP 2014-2020 – Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, kontynuowała realizację projektu (wyłonionego w trybie pozakonkursowym) polegającego na stworzeniu i funkcjonowaniu podmiotowego systemu finansowania usług rozwojowych w województwie podlaskim. Projekt jest realizowany w okresie 20.08.2016-31.12.2021. Całkowita wartość projektu wynosi 41 937 655,60 zł. W 2019 roku, w ramach przedmiotowego projektu, przedsiębiorcy złożyli 386 kompletnych i poprawnych wniosków o przyznanie środków na dofinansowanie usług rozwojowych na łączną kwotę 8 364 408,00 zł.

1.4.8. Województwo pomorskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP) Samorząd Województwa Pomorskiego nie realizował działań bezpośrednio skierowanych do firm zagrożonych upadłością.

Mimo, że program nie oferuje działań skierowanych bezpośrednio do firm zagrożonych upadłością, przewiduje jednak wsparcie firm dopiero rozpoczynających jak i rozwijających swoją działalność. Przedsiębiorcy wspierani są poprzez dofinansowanie zarówno w formie dotacji, jak i preferencyjnych zwrotnych instrumentów finansowych. Działania, o których mowa powyżej, realizowane są poprzez konkursy przeprowadzane w ramach Osi Priorytetowych RPO WP.

W ramach Osi Priorytetowej 2 Regionalnego Programu Operacyjnego woj. pomorskiego 2014-2020 pn. *Przedsiębiorstwa*, pomorscy przedsiębiorcy mogą skorzystać z preferencyjnych pożyczek i poręczeń na inwestycje rozwojowe. Dotychczas 1630 przedsiębiorców otrzymało 1667 pożyczek na inwestycje w kwocie 227,7 mln zł, a 114 przedsiębiorców skorzystało z atrakcyjnego poręczenia kredytu bankowego przeznaczonego na inwestycje w kwocie 47,8 mln zł.

1.4.9. Województwo śląskie

W ramach działania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (oś priorytetowa VIII *Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy*), Działania 8.2 *Wsparcie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników* przewidziano instrument w formule dostarczenia usług rozwojowych, doradczych, szkoleniowych zgodnych z potrzebami przedsiębiorstwa (m.in. usług w zakresie wsparcia kapitałowego, zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej, budowania i rozwoju biznesu, organizacyjnych, ekonomiczno-finansowych, prawnych, marketingowych, w zakresie zarządzania strategicznego, audytów strategicznych, szkolenia z transferu i komercjalizacji wiedzy oraz ochrony własności przemysłowej). Ponadto wspierany będzie rozwój kwalifikacji pracowników zgodnie z potrzebami pracodawców.

W roku 2019 przeprowadzono nabór na konkurs nr RPSL.08.02.03-IP.02-24-072/19 (8.2.3. *Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa*), w którym składać wnioski można było od 30 sierpnia 2019 r. do 30 września 2019 r. Trwa formalno-merytoryczna ocena wniosków. Zgłoszono 9 wniosków (wartość projektów: 87 509 449,83 zł, wnioskowana kwota dofinansowania: 72 744 658,6 ZŁ). Całkowita kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów to 34 012 000,00 zł.

1.4.10. Województwo świętokrzyskie

Podejmowane przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego działania wspierają priorytety programu Polityka Nowej Szansy w szczególności poprzez działania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020. Wsparcie procesów restrukturyzacyjnych, modernizacyjnych oraz dotyczących zmiany profilu działalności, które wymagają podejmowania działań dostosowawczych również wśród kadry zarządzającej i pracowników odbywa się poprzez interwencję Osi Priorytetowej 10. Otwarty rynek pracy RPO WŚ 2014-2020, Działanie 10.5 *Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*. Wzmocnienie adaptacyjności przedsiębiorstw, ukierunkowane jest na dostosowanie do zmian gospodarczych i zapotrzebowania rynku, a także na działania z zakresu podnoszenia kompetencji i kwalifikacji pracowników, stanowiące element strategii rozwoju przedsiębiorstwa. Alokacja na te działania w Programie wynosi blisko 65 mln zł wkładu Unii Europejskiej.

W 2019 roku realizowano na terenie województwa świętokrzyskiego 2 projekty, w ramach których regionalnym przedsiębiorcom oferowane jest dofinansowanie usług rozwojowych dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych, obejmujących m.in: doradztwo, mentoring, asystę

w prowadzeniu działalności gospodarczej oraz usługi rozwojowe dla ich pracowników (szkolenia ogólne i specjalistyczne), zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw. Na projekty te przeznaczono środki w łącznej wysokości wkładu funduszy europejskich około 24,5 mln zł. Wartość projektu pn. *Operator usług rozwojowych dla MŚP i obszarów funkcjonalnych miast Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Skarżysko Kamienna dostępnych w Bazie Usług Rozwojowych BUR* wynosi około 14,7 mln zł, w tym wkład Funduszy Europejskich około 11,8 mln zł. Wartość dofinansowania dla projektu *Biznes Adapter-system wsparcia MŚP w ramach Podmiotowego Systemu Finansowania* wynosi około 15,4 mln zł, w tym wkład funduszy europejskich wynosi około 12,8 mln zł.

Do dnia 31.12.2019 r. z usług rozwojowych w ramach tych projektów skorzystało 1441 przedsiębiorstw oraz ponad 3,5 tysiąca pracowników MŚP, w tym 371 osób w wieku 50 lat i więcej, oraz 975 osób o niskich kwalifikacjach.

Departament Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w ramach RPO WŚ Działanie 2.4 *Promocja gospodarcza kluczowych branż gospodarki regionu* realizuje projekt pn. *Świętokrzyskie – hard to pronounce, easy to do business in*. Realizacja odbywa się w latach 2016-2020. Celem projektu jest wzmocnienie pozycji gospodarczej regionu i pomoc regionalnym przedsiębiorcom w działalności proeksportowej.

W ramach projektu w 2019 zrealizowane zostały:

- 2 proeksportowe konferencje krajowe;
- 2 branżowe spotkania match-makingowe Targach Kielce;
- 2 przyjazdowe misje gospodarcze i wizyty studyjne.

Przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego działa Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE), które odpowiada na potrzeby przedsiębiorców, w szczególności z sektora MŚP, w zakresie internacjonalizacji czy prowadzenia inwestycji poza granicami kraju. Centrum udziela informacji dotyczących procedur i przepisów, możliwości dofinansowania różnych form działalności na poziomie zarówno regionalnym jak i krajowym, ale również prowadzi działania mające na celu poszukiwanie kontrahentów dla firm, w tym kooperantów zagranicznych, tj. konferencje międzynarodowe, spotkania match-makingowe. W ramach prowadzonych działań w roku 2019 COIE wykonało 42 usługi proeksportowe.

1.4.11. Województwo wielkopolskie

W ramach Działania 6.5 *Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych* (RPO WW na lata 2014-2020, współfinansowany ze środków EFS) liczba

mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw przeznaczona do objęcia usługami rozwojowymi w programie wynosi 5 485.

Przedsiębiorcy w trudnościach spełniający kryteria definicji określone w Polityce Nowej Szansy mogą być potencjalnie grupą docelową Działania 6.5 w części objętej podmiotowym systemem finansowania usług rozwojowych. Jednak nie ma wskaźników, które pozwoliłyby wskazać liczbę takich przedsiębiorstw objętych wsparciem. Jednocześnie należy podkreślić, iż przedsiębiorstwa znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji w rozumieniu rozporządzenia KE nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. są wyłączone z możliwości objęcia wsparciem w ramach 6.5.

1.4.12. Województwo zachodniopomorskie

W zadaniach województwa nie przewidziano działań wpisujących się bezpośrednio w cele Polityki Nowej Szansy, jednakże samorząd traktuje wnioski i rekomendacje przedstawione w dotychczasowych raportach z monitorowania PNS jako istotną wskazówkę dla działań mających na celu wspieranie podmiotów, które doświadczyły porażki biznesowej, bądź są w perspektywie bankructwa.

Przykładem takiego działania są usługi Centrum Inicjatyw Gospodarczych (CIG), funkcjonującego w strukturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. CIG jest przygotowane do udzielania bezpłatnych wskazówek przedsiębiorcom, również tym znajdującym się w trudnej sytuacji. Odpowiada na potrzeby przedsiębiorców, w szczególności z sektora MŚP, w zakresie internacjonalizacji czy prowadzenia inwestycji poza granicami kraju, które z powodu ograniczonych zasobów finansowych często rezygnują z podejmowania ryzyka penetracji nowych rynków, obawiając się nieprzewidzianych trudności, które mogą się tam pojawić. Ich obawy budzi również konieczność ponoszenia znacznych kosztów związanych z dotarciem do nowych klientów. Centrum stanowi swoisty punkt obsługi przedsiębiorców, w którym udzielane są informacje dotyczące procedur i przepisów, możliwości dofinansowania różnych form działalności na poziomie zarówno regionalnym, jak i krajowym, ale również prowadzi działania mające na celu poszukiwanie kontrahentów dla firm, w tym kooperantów zagranicznych. W ramach prowadzonych działań w roku 2019 CIG udzieliło 80 usług proekspertowych.

1.4.13. Wnioski

Dotychczasowe raporty pokazują, że działania podejmowane przez PARP oraz instytucje wspierające przedsiębiorców na poziomie regionalnym, w pewnym stopniu realizują cele ukierunkowane na dostarczenie przedsiębiorcom stosownej wiedzy i umiejętności

dotyczących reagowania na sytuacje kryzysowe, które mogą pojawić się w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej.

Dotychczasowe osiągnięcia w realizacji projektu Early Warning Europe i bardzo pozytywny odbiór tej inicjatywy w środowisku przedsiębiorców, pozwalają oczekiwać, że oparty o doświadczenia EWE projekt *System Wczesnego Ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach* ma duże szanse stać się podstawą do zbudowania systemu prewencji w zakresie sytuacji kryzysowych z powodzeniem minimalizującego niewypłacalność i pojawiającą się w jej konsekwencji likwidację przedsiębiorstwa.

Pomoc informacyjno-doradcza dla przedsiębiorców na poziomie regionalnym bardzo często dotyczy problemów, które mają szerszy kontekst niż przeciwdziałanie pojawiającej się w firmie sytuacji kryzysowej. Jest to prawdopodobnie wynikiem tego, że wsparcie w ramach RPO zostało zaplanowane tak, aby uwzględnić jak największe spektrum problemów, które dotyczą przedsiębiorców. Stworzenie systemu skutecznego przeciwdziałania kryzysowi w przedsiębiorstwie jest działaniem bardzo trudnym, ponieważ przedsiębiorcy w dalszym ciągu niechętnie mówią o występujących problemach, obawiając się stygmatyzacji w ich środowisku, która może mieć negatywny wpływ na podejmowane przez nich działania sanacyjne. Jako działania o charakterze prewencyjnym, regiony najczęściej wskazują wsparcie, dotyczące rozwoju kompetencji przedsiębiorców i pracowników, korzystając w tym celu np. z Bazy Usług Rozwojowych prowadzonej przez PARP.

2. OGRANICZANIE RYZYKA LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (POZASĄDOWE I SĄDOWE FORMY NAPRAWY I RESTRUKTURYZACJI)

Działania prowadzone w ramach drugiego obszaru kierunkowego mają na celu umożliwienie przedsiębiorcom, których dotknęła już sytuacja kryzysowa, przeprowadzenia działań naprawczych, zmierzających do uniknięcia konieczności zakończenia działalności gospodarczej.

2.1. Ministerstwo Sprawiedliwości

W zakresie przepisów proceduralnych w sprawach gospodarczych kontynuowano prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD 309). Ustawa została uchwalona w dniu 4 lipca 2019 roku (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469) i przywróciła regulacje dotyczące odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych. W odniesieniu do uproszczenia przepisów proceduralnych w sprawach gospodarczych, ustawa, z dniem 7 listopada 2019 r. wprowadziła do przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.; zwanej dalej: „k.p.c.”) szereg rozwiązań, mających na celu uproszczenie i usprawnienie postępowania w sprawach cywilnych, w tym w sprawach gospodarczych.

Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości pracowało nad narzędziami teleinformatycznymi:

- w zakresie utworzenia *Centralnego Rejestru Upadłości* (str. 53 PNS) projekt informatyczny pn. *Krajowy Rejestr Zadłużonych (rozszerzenie dotychczasowego projektu Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości)* jest w trakcie realizacji. Planowany termin zakończenia projektu – 31.05.2021 r. Projekt jest współfinansowany z funduszy europejskich w ramach programu PO WER. Koszt projektu – 13 692 977,76 ZŁ. Nakłady finansowe poniesione w 2019 roku wynoszą - 474 262,36 zł;
- w zakresie utworzenia *Centralnego Systemu Sądowego (CaSuS)* (tabela 7 str. 56 PNS) – projekt został zamknięty 17.05.2018 r. i w roku 2019 działania nie były prowadzone.

2.2. Ministerstwo Rozwoju

W 2019 r. w dalszym ciągu trwały prace nad przygotowaniem projektu regulacji prawnej umożliwiającej udzielanie pomocy publicznej przedsiębiorcom podejmującym działania restrukturyzacyjne, w postaci wsparcia o charakterze finansowym. W październiku 2018 r. rozpoczęto prace legislacyjne nad *projektem ustawy o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorstw*. Prace nad projektem wymagały wykonania pogłębionych analiz i konsultacji w zakresie poszczególnych rozwiązań systemowych

przewidzianych w ustawie, w tym przeprowadzenia uzgodnień na poziomie roboczym w celu usprawnienia dalszych etapów rządowego procesu legislacyjnego. Projekt jest wieloaspektowy i interdyscyplinarny, dotyczy problemów wynikających z konieczności uwzględnienia prawa Unii Europejskiej, jak i zachowania spójności z systemem prawa krajowego. Potrzeba ponadprzeciętnego zaangażowania czasowego w prace nad projektem uzasadniona jest także koniecznością wypracowania takich narzędzi wsparcia, które będą stanowiły racjonalny kompromis łączący umożliwienie organom administracji publicznej skutecznej realizacji ich zadań w zakresie pomocy dla przedsiębiorców, z jak najmniejszym zaangażowaniem środków z budżetu państwa. Regulacja ta obejmuje rozwiązania systemowe dotyczące warunków, form i trybu udzielania tej pomocy. Podstawowym celem przygotowywanej regulacji jest zagwarantowanie przedsiębiorcom możliwości skorzystania z efektywnego instrumentu pomocy, odpowiadającego ich realnym potrzebom podczas procesu powrotu na konkurencyjny rynek przy zapewnieniu racjonalnego wykorzystania środków publicznych.

2.3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wszyscy przedsiębiorcy znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej mogą występować do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami udzielenie ulgi na spłatę należności z tytułu składek. W roku 2019 Zakład podobnie jak w latach ubiegłych wspierał przedsiębiorców, którzy mieli trudności w opłacaniu składek udzielając układów ratalnych oraz odroczeń terminu płatności składek na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych³ oraz innych ustaw. Zakład w 2019 r. udzielił 55 352 ulgi na kwotę 3 055 mln zł.

Na przestrzeni kolejnych lat obserwowane jest duże zainteresowanie płatników składek ulgami, co może wynikać z popularyzacji dobrowolnych form spłaty zadłużenia z tytułu składek przez działanie powołanych w ZUS, doradców ds. ulg i umorzeń.

Na koniec roku 2019 odnotowano wzrost pomocy publicznej udzielonej przez Zakład o ponad 30% w porównaniu do roku 2018. Związane to było ze wzrostem średniej kwoty udzielonej ulgi płatnikom składek przypadającej na jeden wiosek tj. z 45 tys. zł w 2018 r. na 55 tys. zł w roku 2019.

Dodatkowo, Zakład w roku 2019 skierował 142 wnioski do sądu o ogłoszenie upadłości, z czego w stosunku do 18 ogłoszono upadłość na kwotę 33 mln zł.

³ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.).

2.4. Województwo dolnośląskie

Wychodzi się z założenia, że głównym celem postępowania restrukturyzacyjnego, oprócz zaspokojenia wierzycieli, jest uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika. Otwarcie takiego postępowania jest jedną z przesłanek niewypłacalności pracodawcy i stanowi warunek sine qua non do wypłaty świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W 2019 roku w związku z tym rodzajem niewypłacalności na podstawie wniosków indywidualnych i wykazów (zbiorczych i uzupełniających) wypłacono w województwie dolnośląskim świadczenia w wysokości 866,1 tys. zł dla 33 pracowników. Wypłata świadczeń dotyczyła 6 pracodawców z Dolnego Śląska.

W odniesieniu do trzech pracodawców przeprowadzana jest restrukturyzacja w postępowaniu sanacyjnym, pozostałych dotyczy przyspieszone postępowanie układowe.

Od początku obowiązywania prawa restrukturyzacyjnego tj. od 2016r. ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wypłacono świadczenia w wysokości 8344,9 tys. zł dla 1173 pracowników (lub byłych pracowników). Wypłata świadczeń dotyczyła 24 pracodawców z województwa dolnośląskiego.

3. SPRAWNE PRZEPROWADZENIE LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (SĄDOWE FORMY RESTRUKTURYZACJI I LIKWIDACJI)

Działania trzeciego obszaru Polityki Nowej Szansy koncentrują się na dwóch głównych obszarach: zmiany w prawie i podnoszenie kompetencji sędziów.

3.1. Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury

W celu podniesienia kwalifikacji sędziów orzekających w sprawach upadłościowych, Polityka Nowej Szansy przewiduje prowadzenie szkoleń, przede wszystkim z zakresu wiedzy ekonomicznej i finansowej, obejmującej wskazanie efektów ekonomicznych wynikających z prowadzonych postępowań. Szkolenia te prowadzi Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, która 2019 roku przeprowadziła następujące szkolenia, których tematy zawierają zagadnienia objęte wskazanym programem:

- „Postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne w praktyce orzeczniczej sądów gospodarczych”. Szkolenie obejmowało 16 godzin. Łącznie przeszkolono 75 osób, w tym: 34 sędziów, 12 asesorów sądowych, 24 asystentów sędziów, 1 referendarza sądowego, 3 prokuratorów, 1 asesora prokuratury. Koszt szkolenia wyniósł 55 453,74 zł i został pokryty z dotacji budżetowej;
- „Finanse i rachunkowość – wybrane zagadnienia”. Szkolenie odbyło się w dwóch etapach po 16 godzin. Łącznie przeszkolono 126 osób, w tym: 15 sędziów, 1 asesora sądowego, 6 referendarzy sądowych, 24 asystentów sędziów, 27 prokuratorów, 21 asesorów prokuratury, 30 asystentów prokuratorów oraz 2 urzędników prokuratury. Koszt szkolenia wyniósł 73 148,37 zł i został pokryty z dotacji budżetowej.

Ponadto przeprowadzono jedną edycję szkolenia w ramach projektu *Zapobieganie i zwalczanie przestępczości podatkowej*. Szkolenie obejmowało 16 godzin. Łącznie przeszkolono 29 osób, w tym: 26 prokuratorów, 1 asesora prokuratury i 2 asystentów prokuratorów. Projekt współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

3.2. Ministerstwo Sprawiedliwości

Główne cele dokumentu pn. Polityka Nowej Szansy, dotyczące sprawnego przeprowadzenia likwidacji przedsiębiorstw za pośrednictwem sądowych form restrukturyzacji i likwidacji oraz ograniczenia ryzyka przedwczesnej likwidacji przy zastosowaniu sądowych form naprawy i restrukturyzacji zostały już zrealizowane na gruncie ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo

restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2019 r. poz. 243, z późn. zm.). Co się zaś tyczy działań legislacyjnych podjętych w 2019 r. w celu ograniczenia ryzyka likwidacji podmiotów gospodarczych, to należy zaznaczyć, że takich działań nie podjęto.

Należy jednak wskazać, że w 2019 r. zostały uchwalone dwie ustawy dotyczące tematyki upadłościowej i restrukturyzacyjnej:

- ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1802);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o licencji doradcy restrukturyzacyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 912);

których zasadniczym celem było: istotne zreformowanie procedury upadłości osób nieprowadzących działalności gospodarczej; ułatwienie oddłużenia osób fizycznych (przedsiębiorców i osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej), których upadłość została ogłoszona; wzmocnienie nadzoru nad zawodem doradcy restrukturyzacyjnego i poprawa jakości usług świadczonych przez osoby wykonujące ten zawód; wprowadzenie korekt w modelu upadłości i restrukturyzacji przyjętym w ramach reformy wprowadzonej wspomnianą wyżej ustawą – Prawo restrukturyzacyjne.

Przedstawione zmiany nie były nakierowane na ograniczenie ryzyka likwidacji podmiotów gospodarczych, ale przede wszystkim na znaczną poprawę możliwości realizacji idei „nowej szansy” przez osoby fizyczne, które z różnych przyczyn stały się niewypłacalne.

Ponadto, zmiany te miały na celu poprawę funkcjonowania sądów upadłościowych i restrukturyzacyjnych oraz zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych przez doradców restrukturyzacyjnych powoływanych do pełnienia funkcji w postępowaniach upadłościowych i restrukturyzacyjnych.

4. WSPARCIE PONOWNEGO PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – TZW. „NOWY START”

Działania prowadzone w ramach obszaru czwartego Polityki Nowej Szansy mają na celu pokazanie, że porażka w biznesie nie powinna być postrzegana jedynie jako zjawisko negatywne, co może sprzyjać hamowaniu zachowań przedsiębiorczych w przyszłości. Tymczasem porażka może być dla uczciwego przedsiębiorcy źródłem cennych doświadczeń, które przy prowadzeniu kolejnej działalności pozwolą na uniknięcie wielu błędów.

Z informacji uzyskanych z Urzędów Marszałkowskim wynika, że Regionalne Programy Operacyjne nie mają w swojej ofercie działań, które skierowane są wyłącznie do re-starterów. Niemniej jednak, część regionów traktuje zaplanowane działania – ukierunkowane na powstawanie nowych przedsiębiorstw czy rozwój kadr – jako działania zbieżne z realizacją celu Polityki Nowej Szansy. Wydzielenie działań ukierunkowanych wyłącznie na doradztwo dotyczące wsparcia re-starterów z ogólnych działań przewidzianych na wspieranie przedsiębiorczości nie jest w wielu przypadkach możliwe, ponieważ stanowi ono tylko jeden z elementów interwencji podejmowanych przez regiony. W odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców, na poziomie krajowym, realizacja działań w tym obszarze została powierzona Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. W efekcie Agencja we współpracy z MR przystąpiła do przygotowania nowego ogólnopolskiego projektu.

4.1. Projekt „Nowy start”

Wsparcie przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową i ponownie podejmują działalność gospodarczą (tzw. Nowy start) to typ projektu, prowadzony w trybie konkursowym w działaniu 2.21 Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach (typ 5) PO WER. W 2018 r. we współpracy z ówczesnym Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii zostały opracowane założenia konkursu mającego na celu wybór projektów gwarantujących realizację zadań polegających na świadczeniu szkoleń, doradztwa, usług informacyjnych i psychologicznych, które przyczynią się do zwiększenia liczby funkcjonujących przedsiębiorców, którzy odnieśli sukces w prowadzeniu nowej firmy po doświadczeniu niepowodzenia biznesowego w poprzedniej działalności. Konkurs został ogłoszony 31 maja 2019 r., a nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony był od 30 czerwca 2019 r. do 15 lipca 2019 r.

W ramach konkursu PARP dysponowała kwotą alokacji w wysokości 15 000 000 zł, natomiast średni koszt wsparcia przedsiębiorstwa ponownie podejmującego działalność

wynosi 15 000 zł. Założono, iż przy dostępnej alokacji wsparciem zostanie objętych 1 000 przedsiębiorstw ponownie podejmujących nową działalność gospodarczą. Wydatki będą finansowane ze środków EFS w wysokości 84,28% i 15,72% ze środków budżetu państwa. Przedmiotem dofinansowania w konkursie na wybór podmiotów świadczących usługi szkoleniowo-doradcze dla przedsiębiorców były:

- działania szkoleniowe, w szczególności z: technik analiz przyczyn niepowodzenia w ramach poprzedniej działalności gospodarczej, planowania kierunków rozwoju przedsiębiorstwa oraz sposobu analizy luk kompetencyjnych na poziomie przedsiębiorstwa biorącego udział w projekcie;
- działania szkoleniowe dotyczące wsparcia w prowadzeniu obecnej działalności gospodarczej;
- działania doradcze związane bezpośrednio z działaniami szkoleniowymi, o których mowa w pkt. 1-2.

Wszystkie działania w projekcie będą dopasowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorców, którzy ponownie rozpoczęli działalność gospodarczą.

W wyniku oceny projektów, która zakończyła się 31.10.2019 r. wybrano do dofinansowania 4 projekty, a umowy na ich realizację zawarto w grudniu 2019 r. Wybrane do dofinansowania projekty polegające na świadczeniu na rzecz przedsiębiorców usług szkoleniowych i doradczych rozpoczną się w I kwartale 2020 r. i będą realizowane nie dłużej niż 24 miesiące. Zakładane jest osiągnięcie wskaźnika produktu w wysokości 1100 oraz wskaźnika rezultatu w wysokości 995 przedsiębiorstw⁴. Projekty gwarantują możliwość objęcia wsparciem przedsiębiorców z terytorium całej Polski.

Wybrane do dofinansowania projekty gwarantują osiągnięcie wskaźników konkursu tj. wskaźnik produktu: „liczba przedsiębiorstw ponownie podejmujących nową działalność objętych wsparciem 1000” oraz wskaźnik rezultatu: „liczba przedsiębiorstw ponownie podejmujących nową działalność, które otrzymały wsparcie w ponownym prowadzeniu działalności 900”.

4.2. Regionalne Programy Operacyjne

Dodatkowo z informacji przekazanych do Ministerstwa Rozwoju wynika, że w 2018 r. następujące regiony podjęły działania mieszczące się w zakresie 4 Działania kierunkowego Polityki Nowej Szansy.

⁴ Wnioski o dofinansowanie projektów nie przewidują określania wskaźników w podziale na lata, dlatego nie można określić ich wartości w poszczególnych latach realizacji projektów, a jedynie narastająco.

4.2.1. Województwo dolnośląskie

Województwie Dolnośląskim Polityka Nowej Szansy realizowana była w 2019 roku przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w ramach RPO WD 2014-2020 poprzez wsparcie sektora przedsiębiorstw w Działaniach Osi 8 RPO Rynek pracy, tj. w ramach Działania 8.5 *Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych*, w ramach którego Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. realizowała dwa projekty.

Pierwszy projekt pt. *Aktywizacja dolnośląskiego rynku pracy* realizowany był od 01.07.2016 r. do 30.11.2018 r. Projekt został ostatecznie rozliczony w dniu 14.06.2019 r. Alokacja na konkurs ogłoszony 27.11.2015 r. wynosiła ogółem 12 713 957,00 zł (w tym budżet środków europejskich 11 375 646,00 zł). Partnerzy: Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.; Agencja Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A.; Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A. Celem działania była poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych.

Typ projektów w ramach Działania 8.5 obejmuje wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie poprzez wsparcie typu outplacement obejmujące kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu. Główne grupy docelowe projektu to pracodawcy przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne oraz ich pracownicy przewidziani do zwolnienia lub zagrożeni zwolnieniem w zakresie programów outplacementowych. Uczestnikami projektu mogły być również osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy (zwolnione w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu).

Projekt zakładał kompleksowy zestaw działań aktywizacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników, w tym doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, poradnictwo psychologiczne, szkolenia, staże, dodatki relokacyjne, studia podyplomowe, wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej (dotacje). W ramach projektu realizowane były następujące działania: aktywna rekrutacja do projektu, udzielane wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego dla osób zagrożonych zwolnieniem i osób zwolnionych z przyczyn dotyczących pracodawcy. Prowadzono pośrednictwo pracy, odbywały się spotkania z pracodawcami poszukującymi stażystów i wykwalifikowanych pracowników. Prowadzono również bazę ofert stażowych i ofert pracy.

Systematycznie prowadzono działania informacyjne dotyczące wsparcia szkoleniowo-doradczego oraz finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Dla uczestników

zainteresowanych podjęciem własnej działalności gospodarczej organizowano szkolenia oraz doradztwo biznesowe. Udzielano również dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Dla uczestników organizowane było wsparcie w postaci szkoleń zawodowych. Prowadzono szkolenia przyczyniające się do podnoszenia kwalifikacji uczestników projektu. Organizowano studia podyplomowe, wsparcie psychologiczne oraz przyznawano dodatki relokacyjne. W sumie programem objęto 623 osoby.

W dniu 27.07.2017 r. ogłoszono kolejny konkurs na realizację Działania 8.5, na który alokacja ogółem wynosiła 17 495 470,58 ZŁ (w tym budżet środków europejskich 14 871 150,00 ZŁ), a nabór wniosków prowadzony był od 28.08.2017 r. do 26.09.2017 r.

Konkurs dotyczył naboru projektów składanych w ramach typu operacji 8.5.A., tj. projektów na rzecz wsparcia procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie poprzez wsparcie typu outplacement, które obejmują kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu. Grupę docelową stanowią pracodawcy przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne oraz ich pracownicy przewidziani do zwolnienia lub zagrożeni zwolnieniem w zakresie programów outplacementowych.

W dniu 05.04.2018 r. została podpisana umowa na realizację drugiego projektu Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o., pt. *Aktywizacja dolnośląskiego rynku pracy - II edycja*. Wartość projektu wynosi 15 427 755,20 zł (w tym dofinansowanie z UE: 13 113 591,92 zł). Partnerzy: Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.; Agencja Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A.; Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A. oraz Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A. Okres realizacji projektu to 01.10.2018 r. - 31.03.2021 r.

Projekt zakłada kompleksowy zestaw działań aktywizacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników, w tym doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, poradnictwo psychologiczne, szkolenia, staże, dodatki relokacyjne, studia podyplomowe, wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz doradcze i finansowe wsparcie pomostowe.

W ramach projektu rozpoczęto: rekrutację do projektu, doradztwo zawodowe z elementami pośrednictwa pracy, wsparcie w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej, szkolenia zawodowe, studia podyplomowe, staże zawodowe, wsparcie psychologiczne, wsparcie relokacyjne.

Dotąd w projekcie wzięło udział 185 osób o niskich kwalifikacjach; 19 osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej; 401

pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

4.2.2. Województwo lubuskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 w roku 2019 r. były realizowane przedsięwzięcia w ramach 6 Osi priorytetowej RPO-L2020 – Regionalny rynek pracy, Działanie 6.6 *Aktywizacja zawodowa osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia*. W okresie sprawozdawczym realizowane były dwa projekty, które rozpoczęły się w latach wcześniejszych:

- *Nowa perspektywa dla Twojej sytuacji zawodowej* – na kwotę 720 992,75 zł, w tym 684 943,11 zł dofinansowania – rozpoczęty w roku 2017,
- *Aktywność zawodowa szansą na pewniejszą przyszłość!* – na kwotę 781 143,75 zł, w tym 742 085,75 zł dofinansowania, którego realizację rozpoczęto w roku 2018.

Całkowita wartość realizowanych w roku 2019 projektów wynosi 1 502 136,50 zł, natomiast wartość dofinansowania to 1 427 028,86 zł.

Projekty kontynuowane w 2019 r. miały na celu podniesienie zdolności do ponownego zatrudnienia uczestników projektów, zwiększenie atrakcyjności zawodowej poprzez kompleksowy program outplacementowy. Grupą docelową byli pracownicy przedsiębiorstw zagrożeni utratą zatrudnienia lub będący w okresie wypowiedzenia z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz zwolnione w krótkim terminie z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W ramach projektów zaplanowano następujące zadania: doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem IPD (indywidualny plan działania), poradnictwo psychologiczne, szkolenia zawodowe, staż, pośrednictwo pracy.

Na podstawie danych generowanych z zatwierdzonych formularzy monitorowania uczestników wynika, iż w 2019 r. wsparciem objęto 37 osób pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek). Ponadto wsparcie otrzymały 23 osoby pracujące o niskich kwalifikacjach. W ramach projektów pomocą objęto 72 pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Analizując osiągnięte wskaźniki rezultatu, należy podkreślić, iż w wyniku realizacji wyżej wymienionych przedsięwzięć wsparciem objęto 15 osób pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek), w wieku 50 lat i więcej, którzy byli uczestnikami projektów. Ponadto 3 osoby po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie. W okresie sprawozdawczym nie było osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu.

W roku 2019 r. nie rozpoczęto realizacji innych projektów w ramach Działania 6.6. Programu. Instytucja Zarządzająca RPO-L2020, w okresie sprawozdawczym, planowała nabór na przedsięwzięcia związane z aktywizacją zawodową osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia, jednakże ostatecznie nie ogłoszono konkursu w przedmiotowym obszarze realizacji programu ze względu na pozytywne zmiany społeczno-gospodarcze w regionie i poprawę koniunktury na rynku pracy w województwie lubuskim.

4.2.3. Województwo łódzkie

W ramach Poddziałania X.2.2 *Wdrożenie programów typu outplacement* możliwa jest realizacja projektów obejmujących działania aktywizujące skierowane głównie do osób, które straciły zatrudnienie lub są zagrożone zwolnieniem, tj. pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, szkolenia, staże zawodowe, dotacje bezzwrotne dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą.

W ramach Poddziałania X.2.2 w 2019 r. województwo łódzkie nie ogłosiło konkursów, aczkolwiek projekty wyłonione we wcześniejszych konkursach nadal są realizowane (w ramach Poddziałania X.2.2 w 2018 r. Województwo Łódzkie ogłosiło jeden konkurs, w którym wyłoniono 18 projektów na kwotę ogółem 23 789 227,55 zł).

4.2.4. Województwo małopolskie

Wsparcie wpisujące się w Politykę Nowej Szansy przewidziano w ramach Działań 8.3 *Wsparcie na zakładanie działalności gospodarczej* i 8.4 *Rozwój kompetencji kadr i adaptacja do zmian* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

W Działaniu 8.3 mowa jest między innymi, że: „istotnym elementem udzielanego wsparcia bezzwrotnego będzie świadczenie wysokiej jakości usług szkoleniowo-doradczych, dostępnych na każdym etapie zakładania działalności gospodarczej oraz w początkowym okresie jej prowadzenia. Oferowane usługi powinny stanowić realną pomoc dla osób, które przygotowują się do założenia przedsiębiorstwa lub prowadzą je stosunkowo krótko, a w konsekwencji przyczynić się do zwiększenia trwałości efektów interwencji i przeżywalności utworzonych firm”. W 2019 roku, w ramach adekwatnego poddziałania 8.3.1, nie prowadzono naborów. Zakończyło się natomiast 5 z 10 wspieranych w nim projektów dofinansowanych kwotą 96,5 mln zł. Wciąż trwa 5 pozostałych przedsięwzięć dofinansowanych kwotą 122,6 mln zł.

Natomiast zapisy Działania 8.4 mówią, że „w celu ułatwienia dostosowania kompetencji kadr MŚP do potrzeb regionalnej gospodarki oraz ograniczenia ryzyka wzrostu bezrobocia

w regionie, w ramach działania podejmowane będą dwa główne rodzaje interwencji. Pierwsza kategoria interwencji ukierunkowana będzie na zwiększenie dostępności do usług rozwojowych dla MŚP i ich pracowników. Natomiast druga obejmować będzie wsparcie osób zwolnionych lub zagrożonych zwolnieniem z pracy”. W 2019 roku w ramach poddziałania 8.4.1 przeprowadzono nabór wniosków, w wyniku którego kwotą 81,7 mln zł dofinansowano 5 projektów. Trwa też realizacja 6 projektów z wcześniejszych naborów poddziałań 8.4.1 i 8.4.2, dofinansowanych kwotą 69,9 mln zł.

4.2.5. Województwo opolskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020 realizacja założeń Polityki Nowej Szansy odbywała się poprzez Działanie 7.5 *Szkolenia, doradztwo dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw oraz adaptacyjność przedsiębiorstw* obejmujące m.in. wsparcie w zakresie programu outplacementowego dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z przyczyn nie dotyczących pracownika. W związku z realizacją wybranych w konkursach projektów, w minionym roku wsparciem w programie zostało 241 osób zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

4.2.6. Województwo podkarpackie

W sposób pośredni, w realizację założeń PNS będą wpisywać się Działania (7.3 - *Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości* oraz 7.7 - *Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości – Zintegrowane inwestycje terytorialne*), skierowane do osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz pracujących w wieku 30 lat i więcej, w ramach których ww. osoby mogą ponownie ubiegać się o dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej przy spełnieniu warunku, że nie posiadały wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku. Niemniej jednak brak jest szczegółowych danych na temat udziału w realizowanych projektach osób, które podjęły kolejną działalność będącą następstwem poniesionej uprzednio porażki.

Wsparcie w ramach Działania 7.3 realizowane jest za pośrednictwem instrumentów zarówno zwrotnych jak i bezzwrotnych. Do końca 2019 r. ogłoszono 4 nabory wniosków w trybie konkursowym, realizowane jako dotacje bezzwrotne oraz 1 nabór w trybie pozakonkursowym w ramach instrumentu finansowego (pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej).

W ramach działania 7.3 nie przewiduje się przeprowadzania kolejnych naborów, natomiast jedyny planowany nabór w ramach działania 7.7 (ZIT) ma zostać ogłoszony w II kwartale 2020 r.

Ogólna pula środków jaka została przeznaczona na dofinansowanie projektów w trybie konkursowym wynosiła 155 352 900,00 zł, w tym środki UE stanowiły 138 999 963,16 zł. W ramach przeprowadzonych naborów do dofinansowania wybrano 43 projekty na kwotę dofinansowania 163 463 996,20 zł, w tym wkład UE: 143 077 250,40 zł (wartość ogółem: 168 326 177,03 zł), z czego podpisanych zostało 38 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 147 826 595,62 zł, w tym wkład UE: 129 369 780,06 zł (wartość ogółem: 152 199 741,36 zł). Kolejne umowy są sukcesywnie podpisywane. Do rozstrzygnięcia pozostaje jedynie ostatni nabór ogłoszony w ramach działania 7.3, co powinno nastąpić w I kw. 2020 roku.

Odnosząc się natomiast do naboru prowadzonego w trybie pozakonkursowym, ogólna pula środków jaka została przeznaczona na dofinansowanie projektu wynosiła 27 734 312,29 zł, w tym środki UE stanowiły 24 814 910,99 zł. Złożony przez Bank Gospodarstwa Krajowego projekt pozakonkursowy został wybrany do dofinansowania i zakontraktowany dnia 30.11.2016 r. Całkowita wartość projektu wyniosła 29 194 012,94 zł, z czego dofinansowanie stanowiło 27 734 312,29 zł, w tym wkład UE: 24 814 910,99 zł.

4.2.7. Województwo podlaskie

Założenia w Polityce Nowej Szansy w sposób pośredni realizuje Działanie 2.1. *Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy*, w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i⁵.

Wsparcie oferowane w obszarze aktywizacji zawodowej jest skierowane głównie do osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy: bezrobotnych, biernych zawodowo, osób w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotnych oraz osób o niskich kwalifikacjach. W odpowiedzi na zidentyfikowane u tych osób trudności i bariery, Działanie oferuje zindywidualizowane i kompleksowe podejście do ich przezwyciężania.

Przedsięwzięcia podejmowane w tym zakresie obejmują instrumenty i usługi rynku pracy, w tym przede wszystkim, wskazane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, takie jak: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy oraz na początkowym etapie zatrudnienia, warsztaty oraz szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy

⁵ Działanie to zaplanowano do realizacji w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8i *Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo*, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.

i ich praktycznego zastosowania. Ponadto wsparcie obejmuje pomoc w zdobywaniu doświadczenia zawodowego oraz nabywaniu umiejętności adaptacji w miejscu pracy, m.in. poprzez subsydiowanie zatrudnienia, staże, praktyki zawodowe. Odpowiedni dobór instrumentów, z szerokiego katalogu dostępnych form wsparcia, oparty jest na indywidualnej diagnozie potrzeb wspieranej osoby i umożliwia udzielenie wsparcia wysokiej jakości oraz prowadzi do poprawy sytuacji uczestnika projektu na rynku pracy. Wsparcie służy uzyskaniu możliwie wysokiej efektywności zatrudnieniowej.⁶

W 2019 roku, Instytucja Pośrednicząca RPOWP 2014-2020 – Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku w ramach Działania 2.1 wyłoniła (w trybie pozakonkursowym) 14 projektów realizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy o łącznej wartości 15 501 628,63 zł. Realizacja projektów obejmowała okres 01.01-31.12.2019 r. W 2019 roku rozstrzygnięto również konkurs ogłoszony w 2018 roku, w ramach którego mogły być dofinansowane programy podnoszące aktywność zawodową i zdolność do zatrudnienia, obejmujące m.in. takie działania aktywizujące jak: wsparcie psychologiczno-doradcze, pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, warsztaty oraz szkolenia, w tym z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy i ich praktycznego zastosowania, subsydiowanie zatrudnienia, staże, praktyki zawodowe. Do dofinansowania zostało wybranych 20 projektów, których całkowita wartość wyniosła 11 983 346,31 zł.

Działanie 2.3 *Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych* realizowane w ramach PI 8iii⁷, podejmuje aktywności zbieżne z działaniem PNS *Wsparcie ponownego podejmowania działalności gospodarczej – nowy start*.

Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia jest jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego. Wsparcie oferowane w ramach działania, kierowane jest do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, zwłaszcza tych, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób po 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnością, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzyskanych.

Podstawowym rodzajem interwencji jest bezzwrotna pomoc finansowa na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W celu zapewnienia trwałości nowopowstających przedsiębiorstw, zapewnia się kompleksowe, zarazem indywidualnie dostosowane wsparcie, obejmujące – poza wsparciem finansowym – usługi doradcze w zakresie zasad prowadzenia własnego biznesu oraz wsparcie szkoleniowe, w tym szkolenia specjalistyczne w dziedzinie związanej

⁶ Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, CCI 2014PL16M2OP010, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 310/4517/2018 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 31 lipca 2018 r., s. 67-68.

⁷ Tamże, s. 72-74.

z podejmowaną działalnością gospodarczą. Fundamentem takiego podejścia jest usługa doradcza weryfikująca przede wszystkim umiejętności oraz predyspozycje osoby chcącej założyć działalność gospodarczą. Beneficjenci wsparcia mogą korzystać również ze wsparcia pomostowego w początkowej fazie funkcjonowania przedsiębiorstwa. W 2019 roku, w ramach Działaniu 2.3 nie został ogłoszony żaden konkurs, były realizowane natomiast projekty zatwierdzone do realizacji w latach wcześniejszych, w ramach których sfinansowano działania na łączną kwotę 35 952 903,41 zł. W tym samym działaniu przyznawane jest również wsparcie zwrotne osobom zamierzającym rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. Menedżerem Funduszu Funduszy jest Bank Gospodarstwa Krajowego. Funkcję pośrednika finansowego pełni Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach, która w 2019 roku udzieliła ogółem 31 pożyczek na łączną kwotę 2 450 676,00 zł.

4.2.8. Województwo pomorskie

Działania Samorządu Województwa Pomorskiego skierowane są między innymi do pojedynczych mieszkańców borykających się z problemem bezrobocia poprzez kompleksowe rozwiązania w zakresie aktywizacji zawodowej. Wprowadzono programy umożliwiające osobom dorosłym zdobywanie nowych kwalifikacji zawodowych w celu powrotu na rynek pracy czy zmianę pracy na atrakcyjniejszą.

W ramach Osi Priorytetowej 5 Regionalnego Programu Operacyjnego województwa pomorskiego pn. *Zatrudnienie*, realizowane są między innymi takie zadania jak: projekty ukierunkowane na zwiększanie zatrudniania osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy; projekty realizujące kompleksowe rozwiązania w zakresie aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy; kursy, szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych; pomoc rodzicom małych dzieci w podjęciu zatrudnienia; bezzwrotne dotacje na podjęcie działalności gospodarczej.

W okresie 2014-2019 w ramach powyższej osi priorytetowej podpisano 422 umów (170 to projekty już zakończone) na kwotę 839 209 936 zł – wartość dofinansowania UE to 85%.

W wyniku prowadzonych działań:

- 6040 – osób bez pracy otrzymało dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- 27 173 – osoby bezrobotne zostały objęte wsparciem,
- 16 424 – mikro, małych i średnich przedsiębiorców których pracownicy zostali objęci wsparciem.

Wszystkie wymienione działania nie są bezpośrednio skierowane do przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową, lecz mogą być skutecznie wykorzystywane do ułatwienia powrotu do aktywności gospodarczej.

4.2.9. Województwo śląskie

W ramach Osi priorytetowej VII Regionalny Rynek Pracy przewidziano Działanie 7.4 *Wspomaganie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie (działania z zakresu outplacementu)* – wsparcie typu outplacement dla pracowników przedsiębiorstw zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W roku 2019 rozpoczęto nabór do konkursu nr RPSL.07.04.02-IP.02-24-076/19, w którym składać wnioski można było od 28 listopada 2019 r. do 9 stycznia 2020 r. Trwa ocena wniosków. Całkowita kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów to 10 268 397,72 zł.

4.2.10. Województwo warmińsko-mazurskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 wdrażane jest Działanie 10.5 *Wsparcie pracowników i osób zwolnionych poprzez działania outplacementowe*, wpisujące się w założenia programu Polityka Nowej Szansy. Niemniej jednak w 2019 r. w ramach przedmiotowego działania nie przeprowadzono naborów wniosków oraz nie podpisano ani jednej umowy o dofinansowanie.

4.2.11. Województwo wielkopolskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z EFS, zostały przewidziane działania, w ramach których wspiera się samozatrudnienie i przekwalifikowanie zawodowe:

- W ramach Działania 6.3. *Samoatrudnienie i przedsiębiorczość* przewidziano bezzwrotne środki na rzecz osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej. Zgodnie z kryteriami dotyczącymi grupy docelowej w ramach Działania 6.3 wsparcia nie mogą otrzymać osoby, które prowadziły działalność gospodarczą w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu, natomiast nie uwzględnia się informacji czy osoby otrzymujące wsparcie w ogóle kiedykolwiek prowadziły działalność gospodarczą przed przystąpieniem do projektu. W 2019 roku dofinansowano 3042 osób.

- W ramach Działania 6.5 *Doskonalenie kompetencji osób pracujących oraz wsparcie procesów adaptacyjnych* obejmowano wsparciem pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Wsparcie co do zasady, kierowane było do pracowników przewidzianych do zwolnienia, zagrożonych zwolnieniem i zwolnionych, a nie do przedsiębiorstw. W 2019 roku dofinansowano 1648 osób.

4.2.12. Wnioski

Z przedstawionych przez regiony informacji, podobnie jak w latach ubiegłych, wynika że większość regionów ogranicza pomoc dla re-starterów do działań outplacementowych. Tymczasem outplacement służy przede wszystkim udzieleniu pomocy pracownikom odchodzącym z przedsiębiorstwa w wyniku zwolnień, również np. w związku z restrukturyzacją lub likwidacją firmy. Obejmuje on głównie doradztwo zawodowe i psychologiczne, szkolenia, a także wsparcie w znalezieniu nowej pracy. Nie jest on więc tożsamy ze wsparciem psychologicznym, coachingiem i mentoringiem, skierowanym do osób, które chcą podjąć kolejną działalność gospodarczą w oparciu o doświadczenia, nabyte przy prowadzeniu przedsiębiorstwa. Należy pamiętać, że re-starterzy, to najczęściej osoby, które mają pomysł, wiedzą w jakim kierunku chcą rozwijać swój biznes, wymagają natomiast szczególnego rodzaju wsparcia, które wykorzystując posiadane przez re-starterów doświadczenie, koncentruje się na wyeliminowaniu błędów, popełnianych w poprzedniej ich działalności.

Część z funduszy z Regionalnych Programów Operacyjnych przeznaczana jest dofinansowanie samozatrudnienia i przedsiębiorczości, nie monitoruje się jednak jak wielu odbiorców tych projektów powraca do prowadzenia własnego biznesu, po uprzednio doznanej porażce, a ilu decyduje się na założenie własnej firmy po raz pierwszy.

5. DZIAŁANIA PROMOCYJNE

W Polityce Nowej Szansy zaplanowano, że wdrażanie działań z poszczególnych obszarów kierunkowych wzmocni kampania promocyjna, która przede wszystkim będzie koncentrowała się na przeciwdziałaniu stygmatyzacji przedsiębiorców dotkniętych porażką biznesową, wskazując jednocześnie jak ważne jest, aby przedsiębiorcy podejmowali odpowiednio wcześniej działania naprawcze.

W ramach Regionalnych Funduszy Operacyjnych, województwa przyjmują własne strategie promocji Polityki Nowej Szansy, warto jednak wspomnieć województwo lubelskie, które przygotowując projekt REBORN wypracowało kilka wniosków dotyczących promocji, które z powodzeniem można zaadoptować w każdym regionie. Zakłada się, że prowadzona kampania informacyjna powinna składać się z konferencji i warsztatów skierowanych do zainteresowanych podmiotów. Ponadto sugeruje się utworzenie dedykowanych przedsiębiorcom z grup docelowych zakładek na regionalnych stronach internetowych. Jako jedno z narzędzi promocji wymieniane są spoty – tzw. „success stories”, czyli prawdziwe historie przedsiębiorstw, które dzięki skorzystaniu z narzędzi Polityki Nowej Szansy zmieniły swoją sytuację na lepsze. W 2019 roku, w ramach II fazy projektu REBORN, została m. in. przeprowadzona kampania promocyjna na stronie internetowej i w kanałach social media.

Działania promocyjne zostały przewidziane również dla upowszechnienia informacji na temat programu pomocowego na ratowanie i restrukturyzację. Ze względu na fakt, iż rozpoczęcie jego funkcjonowania zostało przesunięte wskutek konieczności dokonania zmian legislacyjnych, również działania informacyjne i promocyjne w tym zakresie będą miały miejsce w dalszych latach funkcjonowania Polityki Nowej Szansy, po wejściu w życie przedmiotowej regulacji.

Polityka Nowej Szansy powinna być promowana nie tylko jako zestaw narzędzi pomagających przedsiębiorcom zmierzyć się z kryzysem w prowadzonym biznesie, ale również jako zmiana myślenia o porażce. Jest to możliwe, jeżeli właścicielom firm wskaże się nie tylko drogę do pokonania trudności, ale też kolejne kroki do dalszego rozwoju. W tym kontekście ważne jest więc, aby traktować porażkę jako jeden z etapów prowadzenia działalności, który nie musi, ale może wystąpić. Kryzys i zmiana są częścią funkcjonowania gospodarki, a każda porażka przedsiębiorstwa powinna odbywać się z jak najmniejszą stratą dla społeczeństwa, wierzycieli i właścicieli. Polityka Nowej Szansy powinna dawać przedsiębiorcom wiarę w przyszłość bez długów i w razie porażki,

na nową szansę w biznesie, stąd na przykład mentorami PNS są doświadczeni przedsiębiorcy, którzy niejedną kryzys mają już za sobą.

6. REKOMENDACJE

Po uwzględnieniu wyników ewaluacji działań realizowanych w obszarach Polityki Nowej Szansy w 2019 roku, rekomenduje się następujące działania:

1. Podtrzymuje się rekomendację dotyczącą konieczności rozpoczęcia udzielania pomocy przedsiębiorcom, w miejsce wcześniej obowiązujących przepisów, uchylonych ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. – *Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. 2016 poz. 2260)*. Rekomenduje się udzielanie pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców w trudnościach w formie pożyczki lub wejścia kapitałowego.
2. Podtrzymuje się rekomendację wskazującą, że wsparcie w ramach „nowego startu” oraz działania szkoleniowo-doradcze w obszarze promowania i rozwijania zarządzania strategicznego w MSP powinny być rozwijane na poziomie regionalnym – tego rodzaju wsparcie powinno znajdować się jak najbliżej ostatecznego beneficjenta. Niemniej jednak należy zwrócić uwagę na uwzględnienie w zakresie tych działań specyficznych – względem ogółu wspieranych przedsiębiorców – potrzeb przedsiębiorców stojących w obliczu kryzysu lub podejmujących kolejną działalność gospodarczą.
3. Podtrzymuje się rekomendację o konieczności zintensyfikowania działań obejmujących tzw. „nowy start”, czego wyrazem jest np. rozpoczęty przez PARP projekt *Nowy Start*. Co prawda, na podstawie informacji nadsyłanych przez regiony, można zaobserwować, że w niektórych Regionalnych Programach Operacyjnych projektowane są instrumenty skierowane do przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową i chcą nadal pozostać na rynku, jednakże wciąż za mało jest działań dedykowanych wyłącznie „re-starterom”.
4. Zgodnie z powyższymi rekomendacjami, po raz kolejny, proponuje się rozważenie rozszerzenia grupy docelowej beneficjentów „nowego startu” o osoby fizyczne, które doznały porażki biznesowej i wskutek tego ogłosiły upadłość lub zamknęły działalność gospodarczą, co jest zgodne z zapisem dotyczącym Polityki Nowej Szansy zawartym w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Z doświadczeń innych państw wynika, że takie wsparcie, sytuujące się o krok wcześniej niż pomoc dla przedsiębiorców, którzy już podjęli ponowną działalność gospodarczą, pozwala na bardziej skuteczne wyeliminowanie błędów popełnianych w trakcie zakończonej

działalności gospodarczej i koncentrowanie się na efektywnym wykorzystywaniu nabytych w trakcie prowadzenia firmy doświadczeń.

5. Podtrzymuje się rekomendację dotyczącą kontynuowania i wzmocnienia działań informacyjno-promocyjnych na temat działań podejmowanych w ramach realizacji celów Polityki Nowej Szansy, ze szczególnym uwzględnieniem wdrażanych projektów pilotażowych. W promocji należy położyć nacisk na przeciwdziałanie stygmatyzacji przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową. Konieczna jest zmiana myślenia o porażce jako o czymś negatywnym oraz przekazywanie doświadczeń płynących z biznesowego niepowodzenia na sukces w nowym przedsięwzięciu.
6. Podtrzymuje się rekomendację przeprowadzenia analizy na temat przyczyn utrzymywania się na tym samym poziomie wskaźnika dotyczącego średniego czasu postępowania upadłościowego (36 miesięcy).
7. Podtrzymuje się rekomendację stworzenia bazy dobrych praktyk pomocy przedsiębiorcom w trudnościach, która będzie mogła być w przyszłości bazą do prowadzenia działań regionalnych i ponadregionalnych w zakresie wsparcia biznesu.

Tabela 1. Wskaźniki monitorowania Polityki Nowej Szansy

Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika 2012	Wartość wskaźnika w siódmym roku obowiązywania dokumentu (2019)	Zakładana wartość wskaźnika w roku docelowym (2020)	Źródło danych
Liczba przedsiębiorstw, które utrzymały działalność (%): - po upływie 12 miesięcy (%) - w perspektywie pięcioletniej (%)*	76,6 (2011-2012) +0,1 vs 2008-2009 31,8 (2007-2012) +0,4 vs 2004-2009	80,1 (2013-2014) 68,9 (2015-2016) 69,9 (2016-2017) 66,3 (2017-2018) 67,6 ⁸ (2018-2019) 44,6 (2013-2018) ⁹	Więcej niż 80 Więcej niż 40	GUS
Liczba złożonych wniosków o upadłość*	4 091	4126	2 500	MS
Liczba ogłoszonych upadłości (udział % ze złożonych wniosków)**	877 (21,4%)	604 (14,6%)	50% złożonych wniosków	MS
Stosunek liczby upadłości układowych*** do likwidacyjnych (%)	166/711	963/604	(50/50)	MS
Liczba postępowań restrukturyzacyjnych****, w tym: o zatwierdzenie układu przyspieszone postępowanie układowe postępowanie układowe postępowanie sanacyjne	X	963 15 348 41 141		MS
Średni czas postępowania upadłościowego	36 miesięcy	36 miesięcy	12 miesięcy	World Bank Report „Doing Business”

⁸ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe-powstale-w-2018-roku,25,2.html>

⁹ W 2014 roku GUS zmienił metodologię zbierania danych i obecnie nie są już zbierane dane pięcioletnie z perspektywy działania przedsiębiorstwa. Najnowsze dane pochodzą z lat 2013-2018.

Liczba MSP, którzy otrzymali wsparcie o charakterze pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację	3	0	100	MSP/ UOKiK
Liczba przedsiębiorstw w trudnościach, które otrzymały wsparcie w projekcie Early Warning	9	379 (sprawozdanie PARP z realizacji EWE w 2019 r.)	100	PARP
Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć promocyjnych w ramach Polityki Nowej Szansy	0	1	min. 10	ZM

* Wpływ spraw o ogłoszenie upadłości – sprawy z zakresu postępowania upadłościowego z repertorium GU bez GU „of”, czyli z wyłączeniem postępowań wobec osób nieprowadzących działalności gospodarczej.

** Stosunek spraw załatwionych w wyniku ogłoszenia upadłości do wpływu spraw z zakresu postępowania upadłościowego z wyłączeniem postępowań wobec osób nieprowadzących działalności gospodarczej.

*** Z dniem 1 stycznia 2016 r. *Prawo restrukturyzacyjne* zastąpiło obowiązujące do 31 grudnia 2015 r. *Prawo upadłościowe i naprawcze*.

**** Wpływ spraw o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego (repertorium GR), o zatwierdzenie układu (repertorium GRz), po otwarciu przyspieszonego postępowania układowego (repertorium GRp), po otwarciu postępowania układowego (repertorium GRu) oraz po otwarciu postępowania sanacyjnego (repertorium GRs).